219255

Maijs 1915. g.

Kriſtigs Wehſtneſis.

10. gads. — № 5.

Redakzija un ekſpedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ", Hoſpitaļu eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) **Paſta adreſe:** Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ", почт. ящикъ 1250, Рига. Kreewu ſchurnala „Гость" redakzija: С.-Петроградъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. Telegrafiſkâ adreſe Petrogradâ: Петроградъ-Авенезеръ.

Makſâ ar peeſuhtiſchanu par gadu **2 rubli**; pa numureem pehrkot — **15 kap.**; ahrſemês 1 dolaru 25 zentus. Sludinajumu ſihku rakſtu rindina makſâ 20 k. — Par katru adreſes mainu 10 k.

„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Editor: Rev. H. REDIN, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

A. Leepina:

Sauls un Dawids.

Kà jaunibâ, meers paſemiba
Nekad wairs Saulâ nemahjos,
Jo winſch ir grehkojis pret Deewu
Un Dawidam Deews walſti dos.

Tik pat kà ſaniknotu lauwu
Sahk Saulu ļaunas duſmas mahkt.
Pehz ſawas ķehniſchķigas waras
Sauls Dawidam leek ſchurpu nahkt.

Tad, it kà engļu dſeeſmu jauku
Tur Dawids kokli kokleja . . .
Sauls ſchķehpu met . . . ſchķehps ſeenâ ſkrehja . . .
Un kokle ſchķehpu pahrſpehja.

* * *

Ak, tizigais, waj ſini ſpehku,
Kà uſwaret war naidneeku?
Ar mihleſtibas maigo waru,
Ar laipnu ſmaidu muſiku.

M. Latona:

Swehtà dseesma un łaunais gars.

Tumscha nakts Jerusalemê,
Winas łaudis dusâ jau;
Kapa klusums wisur walda,
Wehsma juhtama pat naw.

Tikai waldineeka namâ
Redsamas wehl ugunis.
Brihnums — waj tik wehlu augschâ
Kehninsch buhtu palizis?

Sawâ isgreznotâ sahlê
Kehninsch Sauls us krehsla sehsch;
Spoks tam rehgojas preeksch azim;
Sirds tam leelas bailes dwesch.

Sobinu winsch twer no seenas,
Lai ar łauno zihnitos;
Bet bes spehka atslihd rokas
Baigâ tehlâ raugotees.

Sargi, dsirdedami troksni,
Eesteidsas ar eerotscheem, —
Kehninu tee weenu eeraug,
Waibsteem bailes sawilkteem.

Wizinat sche asus schkehpus —
Sargi sin — tas nelihdses;
Tik weens lihdseklis teem sinams:
Ja sche dseedàs, usspehles.

Un pehz tam ar rahmeem sołeem
Eenahk mihligs jauneklis;
Lihdsi panehmis winsch kokli,
Ar ko daudsreis koklejis.

Nostahjees winsch aisskar stihgas,
Kuras leegi skanet sahk;
Balss tam isplühst maigos tonos,
Kas is brihwâm kruhtim nahk.

Skanas kahpj, kâ swehtâ preekâ —
Paradises tuwumâ,
Reisam lehni apklusdamas
Bahrenischa luhgschanâ.

Reisam slihd, kâ moku peklê,
Kur skan schehlas waimanas,
Reisam atpestito dseesmâ,
Swehtlaimei kas tuwojas.

Kehninsch aisgrahbts droschi raugas,
Spoks kâ pasust miglâ sahk,
Nespehj zeest tas swehtas skanas,
Kas is tizigaja nahk. —

Dseedataji, waj juhs dsirdeet,
Kahda wara dseesmâ miht!
Tajâ, kas preeksch Deewa noskan —
Łaunums no tâs dragats kriht.

Dseedeet juhs, lai łauni gari
Atstahj wahrgas dwehseles,
Un lai łaudis swehtâm juhsmam
Spehku smeł is Bibeles.

Juhsu dseesmai pamats — Jesus, —
Tas nekad ta nesudis;
Sen, kad pasauls dseesmas klusês,
Ta wehl skanês debesîs.

Par tizibu.

W. Fetlera runa 30. now. 1914. g. Usrakstijuse R u h a m a.

Wakardeenas sapulzê mehs apzerejâm galweno kristigajuma pamata mahzibu — paklausibu Deewam, Deewa wahrdam. Ar sirdssahpem mums bij jaatsihst, ka leela dała kristigajo nepaklausa Deewam, nepaklausa Deewa atklahschanai Swehtos Rakstos. Zilweks, kursch sawâ sirdî ir apnehmees paklausit Deewam, lai tas makfâ ko maksadams, ir ihsts kristigajs, pateess Kristus mahzeklis, Deewa behrns. Ja winam kahdreis gadas paklupt, winsch katreis zełas augschâ, jo „winam ir labs prahts pee ta Kunga baušlibas un winsch to pahrdomà deenâs un naktis." Mehs sapratâm, ka nepeeteek nedarit łauna, un ka Deews teesâs ne tikai par to, ka tu esi łaunu darijis, bet ari par to, ka tu neesi darijis laba. Kristus nenolahdeja wihges koku par to, ka tas nesa ehrkschkus, bet par to, ka us wina tas Kungs neatrada wihges.

Schodeen mums ir zits apzereschanas preekschmets — tiziba us Deewu jeb, ziteem wahrdeem, ustiziba. 1. Jahna 5:5 ir sazits: „Kas uswar pasauli, ka ween, kas tiz, ka Jesus ir Deewa Dehls?" Es nemschu tikai pusi no schi pantina: „Kas uswar pasauli, kà ween, kas tiz." Weenalga, kas tiz un ko tiz. Muhameds tizeja, ka winsch esot no Deewa suhtits, un winsch uswareja pasauli; Aleksandrs Leelais tizeja sawâm eekaroschanas spehjam un uswareja pasauli; Edisons tizeja sawam genijam un uswareja pasauli; Rokfellers tizeja sawam talantam un no nabaga puikas palika par miljonaru. Un ja tiziba us kahdu ideju ir tik spehziga, ka ta uswar pasauli, kad tizibai neezigàm leetam peemiht spehja uswaret, tad, kahdai gan wajaga buht muhsu uswarai, kad mehs tizam, ka Jesus ir Deewa Dehls! Zilweks bes tizibas agri waj wehlu peedsihwos pilnigu bankrotu sawâ kristigâ dsihwê. Lukasa 15. nodałâ teek stahstits par diwi dehleem. Kahda starpiba starp weenu un otru? Ak, łoti leela! Wezakais dehls bij paklausigs tehwam, bet jaunakais tizeja; wezakais netizeja un pasaudeja, neluhkojotees us sawu paklausibu. Winsch nenehma dalibu dsihrês; tumschu domu pilns winsch stahweja pee wahrteem kopâ ar suneem. Winsch newareja namâ eeeet, tadehł ka bija saudejis ustizibu pret tehwu. Jaunakais dehls bij neklausigs, bet wina tiziba israhdijâs wehrtaka par wezakâ dehla paklausibu.

Tee, kuri mehginaja pamatotees us sawu taisnibu, pasaudeja sawu leetu, tadehł ka wini neustizejâs Deewa taisnibai. Tos łaudis, kuri tikai zaur baušlibas ispildischanu grib sasneegt pilnibu, newar nosaukt par kristigajeem. Sinai kalns eewaino; bet Golgata dseedina, isnihzina wezo karogu un nostahda tai weetâ krustu. Kristigaja labee darbi naw paklausibas, bet tizibas auglis. Eeksch ka pastahweja wezakâ dehla kłuhda? Eeksch ta, ka winsch nesaprata tehwa mihlestibu un sahka ne-

ustizetees sawam tehwam, paļaudamees weenigi us sawu paklausibu. Tà ari daudsàs gimenês ļaudis saprot laipnibu tikai tad, kad wina teek isteikta skaisteem wahrdeem, kaut ari mihlestiba pilnigi tur klusetu. Lihgawa raksta sawam lihgawainim garas wehstules un war ar winu runat no rihta lihds wakaram, bet paeet 20 gadi, un tee paschi zilweki war kopâ sehdet wairak stundas, bes ka wahrdu runatu. Un tomehr schi klusedamà mihlestiba beeschi ir wehl stipraka un dsiļaka kà eepreekschejà.

Un ne tikai mihlestiba, bet ari *draudsiba ir pamatota us ustizeschanos.* Zilweks sastahw no meesas, dwehseles un gara, un sakarà ar to draudsibas mehds buht meesiga, dwehseles un gariga. Es zeenu tikai garigo draudsibu, tadehļ ka Deews winu zeena, un pretojos wisam tam, kas pamatojas us meesas un dwehseles pahrdsihwojumeem. „Es newaru runat ar jums, kà ar garigeem, bet kà ar meesigeem, kà ar nejehgàm eeksch Kristus“, saka ap. Pawils. Ja, daudsi nesapratis Deewu, pirms nebuhs peedsihwojuschi satrizinajumu un garigas juhtas. Beeschi wihrs ar seewu weenoti tikai zaur laizigu draudsibu, kura drihs ween kriht un isschkihst. Nelaimigi ir tahdi wihri un seewas, jo winu mihlestiba aiseet lihds ar winu jaunibu. Jaunee ļaudis, nemeklejeet tahdas mihlestibas sawà gimenes dsihwê! Wajaga gara radneezibas, wajaga weenadi garigi zenteeni un weenada Sw. Gara kristiba. —

Jesus Kristus mahzekli pahrdsihwoja pret sawu leelo Mahzitaju wisas schis trihs draudsibas stadijas. Wispirms wini tika eejuhsminati zaur Kristus brihnuma darbeem un wispahr zaur ahrigu Kristus spehku un slawu; pehz tam wini sahka peeluhgt Jesu, isjuhdset Winam sawus grehkus; bet Kristus aisgahja un lihds ar Winu aisgahja ari tàs juhtas, kuras radija Wina personiga klahtbuhtne. Isbeidsàs eespaids no dwehseles us dwehseli. Bet pehz Wasaras swehtkeem eesahkàs gariga draudsiba, kura pastahw muhschigi. „Tagad mehs neweenu nepasihstam pehz meesas; ja ari mehs pasinam Kristu pehz meesas, tomehr tagad mehs neweenu wairs nepasihstam pehz meesas“, saka ap. Pawils (2. Kor. 5:16). Kadehļ gariga draudsiba nekad nebeidsas? Tadehļ ka gars ir daļa no Deewa. „Un meesa paliks par semi, no ka ta nemta, bet gars atgreesisees pee Deewa, kursch to dewis.“ Deews radija zilweku no semes pihschļeem un eedwesa winam sawu Garu. Tà tad Deews dewa zilwekam daļu no sawa Gara. Sahtans ir Deewa pretstats, winsch rihkojas prahta un meesas robeschàs.

Gariga draudsiba, kà ari gariga mihlestiba ir newihstoscha, muhschiga, pamatota us nesatrizinameem pamateem. Luhk, tadehļ Kristus tik ļoti noskumst par to, ka mehs winam neustizamees. „Kadehļ juhs schaubatees, juhs mastizigee?“

Un mana wehlesschanàs schowakar ir, kaut juhsu sakars ar Deewu ne us ka zita nepamatotos, ka weenigi us ta Gara pasihschanos, us pilnigu ustizeschanos Deewam. Ja, kas uswar pasauli, kà ween muhsu tiziba?

Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigaji?

Blakus ruhpem par sawa tuwaka dwehseles pestischanu pee pirmeem kristigajeem bij swehts paradums

maldoscha brahļa pahrmahzischana,

kura tika isdarita ar swehtu bijaschanu un apdomu.

Augustins raksta: „Ja kahdam jatop soditam waj pamahzitam, tad par wisam leetam jaluhkojas, waj kļuhda ir tahda, kura pee mums pascheem nekad naw bijusi, waj wehl pat tagad naw. Ja mums ta nekad naw bijusi, tad wehl jaeewehro, ka ari mehs esam zilweki un ka sakne no tàs gan atrodas ari eeksch mums. Bet ja schahdu grehku esam aistahjuschi, tad lai domajam par muhsu wispahrigu kļuhdischanos un truhkumeem, lai muhsu pahrmahziba neispluhstu no naida, bet no mihlestibas. Tikai tad waresim buht pahrleezinati, ka esam bijuschi weenteesigi un taisni, tad pahrmahziba ari nesis auglus. Bet ja atminamees, ka paschi esam peenahkti pee schi pahrkahpuma, tad mums labak jazeesch klusu un janopuhschas un pahrrunà esoschais gadijums jausskata kà beedinajums.“

„Neweens lai neustahjas kahdu sodit,“ tà wini weens otru pamahzija, „kad, pamatigi sawu apsinu pahrbaudot, newar sazit: to es daru *no mihlestibas.* Paslepen nedrihkst par sawu tuwaku ļaunu runat, nedz ari wina grehkus aisstahwet, bet sirsnigà mihlestibâ un „sem tschetràm azim“ jasaka wina kļuhdas.“

Pirmee kristigaji turejàs zeeti pee Pawila preekschraksta, ko winsch rakstija Tesalonikeescheem: „Kas manai mahzibai neklausa, to neusluhkojeet kà eenaidneeku, bet pamahzeet kà brahli. Bet nebeedrojatees ar winu, lai winsch top apkaunots. Pamahzeet netiklos, eepreezinajeet bailigos, paneseet wahjos, eseet lehnprahtigi pret wiseem.“

„Tamlihdsigas leetas,“ saka Augustins, „neapspeescheet ar kundsisku waru, jo dauds labaki karoschana pret ļaunu sekmesees ar mahzibu un atgahdinaschanu neka ar pawehlem un draudeem. Tas peerahda, ka zilweks ir garigs, ja winsch saprot pareisi rihkotees ari ar sawu kļuhdijuschos brahli. Bet kursch ustraujas par paschu brahli un ne par wina kļuhdam, tas dusmojas bes eemesla. Katrs lai aistahj us sawu tuwaku patihkamu, labu un isdaikojoschu eespaidu.“

„Bet tà kà pateesiba parasti ir nepatihkama,“ teiza pirmee kristigajee, „tad zaur tuwaka pahrmahzischanu, leekas, mihlestiba teek trauzeta. Tapehz ari pahrmahzibai jabuht draudsigas un mihlestibas pilnai. Ja brahlis reds, ka winam top kas sazits nepawehloschi, laipni, tad winsch tam drihsaki peekritis, un buhs pasemigs pret sawu pamahzitaju. Jo ar labeem wahrdeem war panahkt to, ko nespehj ar augstprahtibu. Draudsiga pahr-

mahziba panahks wairak nekà leelifka apfuhdsiba. Pirmà apkauno, otrà rada dufmas. Kristigajs ir lehnprahtigà un pasemigà Jesus mahzeklis; bet Winsch muhsu grehkus ir nesis. Kaut ari fastopam pretibas, tomehr mums jabuht pazeetigeem un naw jasaudè zeribas, ka klupuschais brahlis zelsees. Bet ja nekahdi pafkubinajumi wairs nepalihdf, tad jaluhdf Deewu, lai Winsch wehl scho zilweku neisdeldè. Neatstahji winu, kas sin, nahks laiks, kur winsch atgreesisees. Kursch sin, kas Jesu wehl ehdinàs, kad Winsch atgreesisees no Betanijas. Tam, kursch swaidits ar Swehto Garu, nekad netruhks salwes preekfch fawu brahku wainam."

Pehz pirmo mahzitaju ussfateem schahdos gadijumos jabuht saweenoteem: no weenas puses besbailiga grehka norahfschana, no otras puses faudsiga mihlestiba, deewischka gudriba un sirsniga apschehloschanàs.

Gregors no Nazianzes ari domà: „Daschus war labaki mantot, ja wineem atgahdina weenatnè, zitus, turpreti, kad wehl kahds brahlis ir klaht. Daschreif apflehpti fodi netop eewehroti, tad wajadsigi atklahti. Ziti nekaunas, kad tos atklahti pahrmahza, bet zaur personigu atgahdinaschanu tee top drihsak mantoti un wini ir pateizigi un paklausigi teem, kuri pret wineem isturejàs lihdszeetigi. Dascham pat winu masakas kluhdas nedrihkst neeewehrot, jo zitadi wini doma, ka tee gudru darbu darijuschi, mahzedami sawas wainas noflehpt. Ziteem, turpreti, neder tulin atgahdinat winu wainas, lai wini zaur schahdu beeschu fodischanu nekrihti ismisumà."

Bet ja wiss tas israhdijàs bes panahkuma, tad pamahzitaji apmeerinajàs fekofchi: „Kad launs behrns tawu pahrmahzischanu nizina, tad dari tikai sawu peenahkumu, Deews daris fawu darbu pee wina un tewis. Tew par winu newajaga zeribas faudet, nedf gribet wifu uf reisi, bet tew jadara, zik tu wari, kaut ari tulit neredsi fekmes. Panes wisu un dari wifu, ja tew brahla pestischana ir sirdsleeta, kaut ari nebuhtu panahkumu; tewi wehlak par wina grehku neweens newarès wainot.

Tikai tas, kursch pats fewi lauj labpraht pamahzit, ir ari derigs pareisà kahrtà zitus mahzit. Tas ir audsinaschanas noslehpums.

Tapehz Augustins, kad tas jau bij eewehrojams basnizas tehws, rakstija Hironimum: „Es tewi loti luhdsu, lai tu man droschi atgahdini, kur redsi to par wajadsigu. Es esmu daudf masaks nekà tu, kaut gan leelakajam buhtu japeenem ari pahrmahzischana no masakà."

Kaut tas Kungs ari mums dotu pasemibu, ka laujam fewi pamahzit, un gudribu un mihlestibu maldoscheem brahleem palihdset!

Sprogu Ernesta:

Swehtais Gars, ak pluhsti, pluhsti!

Gaifmas stari, pluhstat, pluhstat
Wisà plaschà pasaulè!
Sposcho debess gaismu fuhtat
Aptumschotà zilwezè!
Pluhsti, Gara gaifma, pluhsti!
Sirdis eenem pilnigi! —
Lai top wisi weenaldsigee
Labos darbos dedsigi!
Strahdà, Gara gaifma, strahdà
Ari manà dwehselè, —
Nelauj manim eesnaust grehkà,
Nelauj dsihwot pasaulei!
Swehtà Gara uguns mehles,
Krihtat jel uf tizigeem!
Eededsineet winu sirdis
Tà, kà zitkahrt mahzekleem!

Swaru kauss.

Garigee un fadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redses stahwokla.

Dr. R. A. Torreja:

Netizibas sekas un dseedinaschana.

1. Wispirms netizibas sekas ir grehks. Grehks nowed zilweku pee netizibas un netiziba atkal pee grehka. Waj esi kahdreis par to domajis, kà grehks nahzis pasaulè? Kad tschuhska peewihla Adamu un Eewu, wina to eesahka ar Deewa wahrda apschaubischanu. Ja, welns ir pirmais netizibas profesors! „Kurà deenà tu no ta koka ehdisi, tu mirdams mirsi," tà bija Deews sazijis, bet sahtans eesahka fawu kahrdinaschanas runu ar apschaubischanas wahrdeem: „waj tad Deews ir sazijis . . .?" un „mirt nemirseet wiss." Sahtana metode bij laba. Wina auditorija bij masa — weens zilweks tikai klausijàs — bet zaur scho weenu zilweku winsch samaitaja wisu pasauli. Winsch ir loti apmeerinats ar sawu darbu un wehl lihdf schai deenai to naw pahrtrauzis. Kad tagad sahtans grib kahdu jaunu zilweku eewilkt sawos walgos, tad ari tagad winsch sahkumà eetschukst: „Ja, bet waj Deews tà buhtu sazijis?" Kad jauni wihri un seewas krihd netizibas walgos, tad eewehro winu netikumibu! Netiziba apslahpè zilwekà wisu labu, dailu un schkihstu. Jaseps Barkers saka: „Es pasihstu breesmigo eespaidu, kahdu netiziba atstahj uf zilweka raksturu. Dascha laba dsihwe par to gaischi dod leezibu, zik loti netiziba zilweku welk uf leju un pasemo."

2. Netizibas sekas ir anarchisms. Katrs anarchists ir netizigs. Kad nelaimigais anarchists Waillants stahweja Parisè uf schafota, wehl sawos beidsamos azumirklos winsch atsinàs, ka winsch netizigs. Louis Blanks teiza: „Kad biju behrns, es sazehlos pret sawu aukli, kad biju sehns, sazehlos pret skolotaju, jaunekla gados — pret sawu tehwu, wihra gados — pret walsti. Un kad es mirschu, un ja ir tahdas debesis un Deews, tad es sazelschos pret Winu." — Peenemeet Kristu par sawu Pestitaju, tad isbeigsees anarchisms un apspeeschana.

3. Ismisums un paschnahwiba ir netizibas sekas. Deewa prahts ir, lai katrs zilweks 365 deenas gadà ir laimigs. Bet weenigais zelsch, kà waram sanemt mums nolemto preeka pilnibu, ir — peenemt Jesu Kristu

par sawu dwehseles Glahbeju. *Waj esi kahdreis redsejis pateesi laimigu netizigo?* Esmu gan netizigos nereti satizis pee jautra gara stahwokla, bet tas dsilais, pahripluhstoschais pastahwigais preeks, kahds peemiht pateesam kristigajam, tas wineem ir swechs. — Kad bijam Inwerkagillâ, pehz sapulzes manu usmanibu saistija kahds wezaks wihrs. Nekad wehl nebiju redsejis tik behdigu un nelaimigu seju, kà scho. Kad winsch, projam ejot, man gahja garam, winsch apstahjàs un sazija: „Esmu netizigs!" „Tas jums man nebuht naw jasaka," atbildeju winam, „tas stahw rakstits us juhsu sejas. Neesmu ilgi redsejis zilweku, kas isskatàs tik nelaimigs, kà Juhs." Nahkoschâ deenâ sanehmu no wina wehstuli. Winsch rakstija: „Esmu noschehlojams, nelaimigs zilweks!" Netiziba wed zilweku ismisumâ un ir neskaitamo paschslepkawibu eemesls.

Netizigais bes zeribas eet kapam preti. Kahds netizigs partijas wadons teiza: „Kristigajums met ehnu us schuhpuli un tumsu us kapa." Bet ja tas buhtu pateesiba, kadehl gan tad tik daudsi netizigo wehlas, lai tizigs mahzitajs tos pawada, kad tee nomirst? Turpreti neesmu dsirdejis ne par weenu kristigajo, kas buhtu aizinajis kahdu netizigu pawadit wina meesas us pehdejo dusas weetinu. Un wehl kas: Waj esi kahdreis dsirdejis, ka zilweks, kursch 50 gadus ir tizigs bijis, sawâ mirschanas stundâ to ir noschehlojis un wehlejees, kaut winsch labak buhtu bijis netizigs? Bet netizigus, kuri pirms nahwes ruhgti noschehlo sawu pasaudeto dsihwi, mehs beeschi waram sastapt. — Amerikâ diweem eewehrojameem wihreem nomira brahli: wirsneekam Ingersolam, pasihstamam netizigo wadonim, un L. D. Mudijam, ewangelistam. Abi tureja kapa runas. Wirsneeks Ingersols slaweni runaja, bet man leekas, neesmu wairs nekad tik behdigu runu dsirdejis. Mudijs stahweja pee sawa mihlotà brahla kapa un sazija: „Ak nahwe, kur ir taws dselons? Elle, kur tawa uswara? Lai pateizamees Deewam, kursch mums dewis uswareschanu zaur muhsu Kungu Jesu Kristu!" — „Mihlee draugi, pahr kapu nolaischas ehna, to rada daba un grehks; bet Bibeles gaismâ schai ehnai japasuhd. Atmeti Bibeli un ap tewi buhs tumsa un nakts, jo weenigi Bibele nes muhschigo gaismu.

4. Netizibas un grehka sekas ir *beszeribas muhschiba.* Mehs wisi esam grehkojuschi, waj mehs Bibelei tizam waj nè. Sawâ sirdî mehs wisi sinam, kà esam grehzineeki. Naw preeksch mums zitas glahbschanas, ka Jesus Kristus nahwe. Atmeti Jesu un tawu nahkotni tehrpj tumscha nakts. Winsch ir tas Glahbejs, kursch weenigais spehj muhs atswabinat no grehku waras jau schinî dsihwê, un kas muhs isglahbs no grehka sekam muhschibâ.

Kà netizibai war tuwotees un kà war no winas walâ tikt?

1. Wispirms teem, kuri sauzas par kristigajeem, wajag ari *tà dsihwot, kà kristigajam peenahkas.* Tahda dsihwe daris brihnumus! Kad Mc All bij Parisê miris, nahza wisadu kahrtu laudis winu pawadit. Kahds teiza: „Es mihleju scho aisgahjeju" — „Kadehl?" winam prasija. „Tadehl ka winsch mani isglahba." „Ka winsch to darija? Ko winsch tew sazija?" „Winsch neka nesazija, wina seja bij ta." Ihsto kristigajumu war redset no sejas. — Kad dsihwoju Mineapolê, sanehmu wehstuli, kurâ tiku luhgts apmeklet kahdu netizigu seeweeti. Es to dariju. Daschas minutes pehz manas eeeeschanas winas dsihwoklî, schi seeweete raudaja gauschas asaras. „Kadehl juhs raudeet?" jautaju. „Ak, es netizu Bibelei!" wina atbildeja, „es winu nelasu un kad es winâ kahdureis paskatos, tad tulin atduros us gruhti saprotamàm rakstu weetam." „Bet kadehl tad juhs raudeet?" „Ak, mahzitaj Torrej, wina issauzas, „ir kaut kas, ko es newaru isdsehst no sawas atminas, un tas ir mana tehwa dsihwe!" — Ja mehs, kuri sauzamees kristigaji, dsihwotum Kristum lihdsigu dsihwi, zaur to mehs wairak zilwekus pahrleezinatum, nekà zaur wiseem ziteem peerahdijumeem.

2. Otrs lihdseklis pret netizibu ir *Deewam nodota griba.* Jahna 7:17 ir sazits: „Ja kas grib Wina (Deewa) prahtu darit, tas atsihs, waj schi mahziba ir no Deewa, waj es pats no sewis runaju." — Kad bijam Wellingtonâ, Jaun-Selandê, atnahza pee manis kahds glihti gehrbees kungs un sazija: „Mani draugi wehlejàs, lai es ar jums runaju. Esmu netizigs, waj juhs domajeet, ka wareet man palihdset?" „Warbuht," atbildeju, „esmu daudseem drihkstejis palihdset." „Bet man leekas, pee manis juhsu puhles buhs weltas, esmu pahrleezinats netizigais." „Waj juhs tizeet, ka ir starpiba starp pateesibu un meleem? redsama starpiba?" „Saprotams, to es tizu." „Un waj juhs wehlatees schodeen iswehletees pateesibu, lai tas maksà, ko maksadams?" Winsch gribeja iswairitees un sazija, ka winsch zenschotees tik labi dsihwot, zik ween tas winam eespehjams. „Luhdsu, paklausatees," saziju, „waj juhs nopeetni un weenteesigi gribeet pateesibai sekot, lai tas maksà, ko maksadams? Juhs netizeet, ka ir Deews?" „Ne, es jau esmu netizigs." „Juhs nesineet, ka Deews paklausa luhgschanas?" „Ne, to es nesinu, bet es ari tam netizu." „Nu labi, waj esat studejuschi?" „Ja gan!" „Tad jau juhs sinaseet, kà sinatnê mehds rihkotees. Ja mums ir kahda atslehga, ar kuru kaut zik ko war atslehgt, tad mehs to leetojam. Gribu jums tagat dot weenu tahdu atslehgu. Waj juhs winu leetojeet? Waj juhs saziseet: Deews, ja tahds Deews ir, tad rahdi man, waj Jesus Kristus ir Taws Dehls! Kad Tu man Winu atklahsi, tad gribu Winu peenemt par sawu Pestitaju un Winu apleezinat preeksch wisas pasaules!" „Esmu gataws to darit, bet tas man neka nelihdses." „Waj eseet ar meeru katru deenu lasit daschadas pantinas no Jahna ewangelijuma un luhgt: „Ak Deews, ja tahds Deews ir, tad atklahj manim tàs pateesibas, kas schinis pantinos, es apsolos Tew — paklausit katrai saprastai pateesibai?" Tad laseet un nemehgineet nedsi tizet, nedsi netizet. Tikai nopeetni pahrdomajeet lasito un bespartejiski peenemeet to, par ko eseet pahrleezinati." „Ja, to es darischu, bet tas man neka ne-

lihdsès.“ — Kad mehs bijam Dunedinâ, pee manis atnahza kahda dama un sazija: „Sanehmu brihnischkigu wehstuli no sawa wihra. Nesinu, ko lai tur saku.“ Wehstule skan schahdi: „Mihlà seewa! Ir notizis kaut kas ahrkahrtigs, man leekas, esmu atgreests; noteikti wehl nesinu. Tadehl nesaki to ziteem, bet pasaki to mahzitajam Dr. Torrejam. Man leekas, sawu netizibu esmu tagad atstahjis.“ Kad mehs bijam Londonâ, mans darba beedrs Aleksandrs sanehma wehstuli no ta netizigâ mahtes, ar kuru biju sarunajees Jaun=Selandê: „Wehletos pateiktees jums un Dr. Torrejam par wisu, ko eseet darijuschi pee mana dehla. Winsch ir glahbts un apleezina sawu Pestitaju Jaun=Selandê.“ Mani mihlee draugi, esmu jau daudſ ko peedsihwojis, bet wehl neesmu atradis tahdu godigu schaubigo, kam es nebuhtu warejis parahdit tizibas zelu.

6. Kahds zits lihdseklis pret netizibu ir — Bibeles studija. Bibele pate wislabak leezina par sewi. Manâ pirmâ draudsê bij kahda dama, kuras dehls tureja sinatniskus preekschlasijumus. Sawos geologiskos preekschnesumos winsch arween nostahjàs kritiski pret Bibeles 1. Mosus grahmatas. Wina mahsa nahza pee manis un luhdsa, lai es aisluhdsot par winas brahli, jo winsch ar saweem preekschnesumeem daroi daudſ posta un nepatikschanas. Mehs lozijàm zelus un luhdsàm par wina atgreeschanos. Pehz daschàm nedelam schi dama atnahza atkal pee manis. Winas seja staroja aiſ preeka. „Dr. Torrej,“ wina teiza, „man ir wehstule no brahla! Te winsch raksta: Mihlà mahsa! Tagad esmu kristigajs! Waj sini, kà tas notika? Es studeju Bibeli un winâ pahrleezinajos, ka ta ir Deewa wahrds!“ (Buhtu bijis loti labi, ka winsch jau pirms Bibeles kritiseschananas buhtu winu lasijis).

Dahrgee draugi, droschi waru sazit, ka ari starp jums ir netizigi, kas wehlas schodeen buht prahtigs un sawu netizibu „sweest pahr malu.“ Daudsi no jums sauzas par tizigeem, tiz Bibelei un ka Jesus ir Deewa Dehls, bet sawâ dsihwê wini ir netizigi. Wini nepeenem Jesu kà sawu Pestitaju un neapleezina Winu. Schee ir tik pat netizigi, kà tee, kuri to atklahti issaka. — Netiziba tew neka nedod ne preeksch tawas tagadejàs, ne preeksch nahkoschàs dsihwes. Bet draugs, ja tu ilgojees pehz preeka, spehka un panahkumeem semes wirsû un reiſ pehz nahwes, tad palaujees uſ Bibeli, peenemi Jesu par sawu Pestitaju. Atdodees Winam gluschi, atweri sawu muti un apleezini Winu pasaules preekschâ!

A. Leepina: **Kad gruhti klahjas** • • •

Dahwinats kareiwjeem.

Tad, kad tewim gruhti klahjas,
Tad, kad peetruhkst padoma,
Nawa drauga, nawa mahjas,
Naw, kam behdas isstahsta,
Skateenus uſ Jesu raidi
Winsch ir palihgs, ihstens draugs,
Droschibu no Wina gaidi
Ari tur, kur karalauks!

Stahsti un apraksti.

Jahna Zina dsihwes gahjums (†).

Pirms sawas nahwes Z. bija mehginajis usrakstit sawu dsihwes gahjumu, bet nahwe to neatlahwa pabeigt. Pasneedsu sche saihsinatâ weidâ, zik tahlu winsch pats usrakstijis, pahrejo pehz eewahktàm sinam.

„Mana dsimtene ir Maſ=Straupes Kaizenu Ehkeni. Tur agrak mani wezaki dsihwojuschi par kalpeem. Esmu dsimis 1868. gadâ 19. februarî. Peedsimschanas gads un deena brihnischki sakriht ar wispahr eewehrojameem notikumeem: 1868. gadâ 19. februarî tika dsimtbuhschana atzelta Widsemê, tai paschâ deenâ Keisars Aleksandrs II. sehka waldischanu, tai paschâ deenâ notika Latweeschu Beedribas nama pamata likschana.

Kad wehl biju maſ sehns, mani wezaki dsihwoja Rigâ. 7 gadu wezumâ mani nodewa skolâ, kur nogahju 9 mehneschus. 8 gadus wezam mani wezaki pahrgahja uſ laukeem dsihwot, kur es tapu par ganu nodots pee weena graudneeka. Seemâ tehws mani nodewa pagasta skolâ; tà kà biju maſ no auguma, tad nemaſ labi negribeja usnemt. Tautskolu beidsu 12 gadus wezs.

Skolu beidsis, eestahjos darbâ pee saimneeka. Darbs nekad netruhka, bet daudsreiſ gan maises nebija. Eeraugot zitu behrnu rokâs maisi, sahku winus apskaust. Tagad, wezumâ, es to saprotu un man tas nahk par swehtibu. Katru dahwanu, ko tas Kungs peeschkir, waru sanemt ar pateizibu.

Sawa tehwa neweselibas dehl un tà kà ari masakais brahlis un mahsa bija jaustur un jawada skolâ, ekonomiju dabuju eewehrot wispilnigakâ nosihmê. 24 gadus wezam man nomira tehws. Sawu brahli, zik ween eespehju, zentos paskolot, tapat ari mahsu. Uſ laukeem dsihwojot man 2 reises gadijàs, ka wisa mantiba sadega; beidsamo reiſi taisni paschâ Jurga deenâ. Pehz tehwa nahwes apprezejos. 1898. gadâ pahrnahzu uſ dsihwi Zehsis un sahku nodarbotees ar saknu dahrsneezibu, kurâ Deews mani swehtija.

Ar 1906. gadu manâ dwehselê radàs dsina ruhpetees par sawu dwehseles stahwokli. Mani wezaki bija deewbijigi un notureja rihtos un wakaros deewwahrdus, bet tas man negahja daudſ pee sirds. 1906. g. sahku apmeklet sapulzes, kuras tika noturetas br. Plauzina namâ. Tai paschâ laikâ beeschi ween Zehsis apzeemoja ewangelijuma darbineeki: br. Godinsch no Gatartas un br. Slaidinsch. Sewischka pamoschanas notika tolaik sarî, kotos Bibeles kursos Unguru Warlapu mahjâs, kur tolaik dsihwoja nelaikis br. Odinsch. Drihſ ari Zehsis notureja kursus, kurus wadija sludinataji br. Freijs, br. F. Inkis no Rigas un br. Kurzits no Kursemes. Apmeklejot schos kursus, manâ sirdî sahka aust gaisma no krusta un schinî gaismâ sahku eeraudsit, ka esmu pasudis grehzineeks, kuram weeniga glahbschana ir Jesus asinis uſ Golgatas kalna; tad ari sahku pasiht,

tas ir dwehseles nemeers. Pehz kahda laika tizigo sapultschu pastahwigas apmekleschanas, manâ dwehselê radàs meers, pestischanas preeks un droschiba.

Sahku sirsnigi luhgt Deewu un beidsot ari sekoju Jesus preekschsihmei sw. kristibâ. Pehz kristibas manâ laizigâ dsihwê gadijàs dauds pahrbaudischanas. Mani draugi Zehsîs, kuru nebija masums, sahka us mani sawadi skatitees un taisit pahrmetumus. Bija jadsird pastahwigi pahrmetumi ari no laulatàs draudsenes. Daschi, kuri negreesa dauds wehribas us lamu wahrdeem, atnahza pee manis mahjâs, bet te tika ar uhdeni apleeti . . ."

1913. gadâ br. Zinis, pamudinats no br. Lauberta un ziteem, apzeloja semi, kur tas Kungs Jesus Kristus staigajis un mahzijis laudis. Sche Zinis dauds ko mantoja preeksch sawas dwehseles. Schis zelojums aprakstits P. Lauberta isdotâ grahmatâ „Seme, kur peens un medus tek.“

Kahds wahrds no Zehsu baptistu draudses par mirusch à br. J. Zina darbibu draudsê. Br. J. Zinis muhsu widû bija kà ihsts tehws saweem behrneem. Buhdams stingra rakstura, winsch ari bija stingrs un noteikts draudses wadischanâ, un nezeeta ne masako grehku, bet to sazija taisni azis, kà zitreis Jahnis Kristitajs. (Mat. 14 : 4. p.). Br. J. Zina sirdi weenmehr bija pahrleeziba, kà ap. Peterim, kas sazija judu augsteem preestereem: „Deewam buhs wairak klausit nekà zilwekeem.“ Pehdejâ laikâ br. Zinis zaur br. F. dedsigu sludinaschanu bija usnemis sewî karstu, neatlaidigu dedsibu strahdat ta Kunga darbâ. Winsch nebija leels runatajs, bet wina kà draudses wezaja wahrdi bija ihsi un dsihwibas spehka pilni. Winsch apleezinaja to Kungu wiswairak ar preekschsihmigu dsihwi un strahdaja ari ar laizigeem lihdsekleem. Beidsamos gados winu peemekleja gruhta slimiba: plauschu un kakla katars. Tomehr ari tad winsch wehl draudsei dalija lihdsirsnigas pamahzibas, kaut gan ar aismakuschu balsi. Ewehrojot sawu nopeetno slimibu, br. Zinis bija peespeests pee laika ruhpetees par sawa nekustamà ihpaschuma pardoschanu. Atswabinats no laizigàm ruhpem, winsch 1914. g. nodewàs ar sewischku dedsibu ta Kunga darbam. Norakstijis sawu wehl atlikuscho mantu peederigeem un pa dalai ari labdarigàm un garigàm eestahdem, br. Zinis gatawojàs us aiseeschanu. Kad beidsamo reisi 23. febr. br. Zini apmekleju, atradu winu loti wahju. Wina weeniga wehleschanàs bija — buht pee ta Kunga. Kad prasiju: mihlo brahli, waj tu ar meeru un preeku waresi atstaht scho „raudu zeleju?“ tad winsch preezigi sazija tàpat kà Dahwids: „Es apgulschos ar meeru un aismigschu“ (Daw. ds. 4:9). Zeturdeen, 26. febr. br. J. Zinis bij pahrgahjis us ihstàm tehwa mahjam . . .

Wina paglabaschana notika sestdeen, 7. martâ, Zehsu pilsehtas kapos. Pee pawadischanas peedalijàs leels lauschu pulks, weetejais baptistu sludinatajs Andermans un weetejais luteranu mahzitajs Maldons; bes tam wehl dseedataji un slud. H. Redins no Rigas Golgatas nama.

Tu, Kungs, mans gaischums tumschâ kapâ!
Kà puke wihstu sche, kà lapa;
Tur dsihwoschu es skaidribâ.

J. Pikurs.

Zelojums pa Klusàs juhras salam.

Latwiski A. Elberts.

7. Ugunsesers us Hawai salas.

Kad no Amerikas brauz us wakareem pa Klusàs juhras Deenwideseru, tad wispirms sateek Hawajas salu puduri, kursch, kà rahdas, ir isze hlees zaur ugunswehmeju kalnu darbibu. Salu kopigais leelums ir gandrihs kà Sakschu kehnina walsts, apm. 14,000 kw. kilometrus. Us schim salam ir pawisam tschetrdesmit ugunswehmeju kalnu, starp teem tscheterpadsmit leelakee,

Atgreesti mori.

kurus war peeskaitit pee pirmàs schkiras, no scheem tikai trihs wehl darbojas. Diwi no pehdejeem „Mauna Loa“ un „Kilanea“, atrodas us Hawai salas, schim pehdejam ir tas gods buht wiseem wulkaneem par karali, jo leelaka un warenaka wulkana naw us semes lodes. — Neweens nenoschehlo zelojumu scho uguskalnu apskatit, jo skats ir pateesi leelisks, aisgrahbjoschs. Zaur patihkamàm, mihligàm eelejam, meschu apauguscheem pakalneem un plascheem sahles klajumeem zelsch eet pastahwigi pret kalnu, kamehr beidsot no beeseem enkaliptus koku mescheem zelineeks isnahk schausmigâ lahwas tuksnesi, kursch wehl daschas werstis steepjas pret kalnu. 1880. gadâ kalns leeliski trakoja, pahrpludinadams ar lahwu leelu apgabalu. Lahwa sche isnihzinaja wisus stahdus un atdsisdama samaitaja semi. Jo augstak kahpj,

jo ſeme paleek ſiltaka, redſamas neſkaitamas grawas un plaiſumi, iſ kureem pazelas beeſi ſehra twaiki. Drihſ redſama kratera mala, apnemta no beeſeem duhmu mahkoneem. Netahlu no kratera atrodas glihti eekahrtota weeſniza „Wulkana mahja", kur ſinkahrigee un peekuſuſchee weeſi atrod pajumti un atpuhtu. No ſchejeenes zelſch eet ļoti lihkumodams ſtahwus lejā pee darbojoſchā kratera zauruma. Zeļotaja pilnigi pahrſteidſ ſawadais ſkats. Apmehram 86 metrus ſem wina kahjam atrodas ihſts ugunſeſers, kurſch ir kahdus 925 metrus garſch un 615 metrus plats. Ar ſchauſmam zeļineeks noluhkojas ſchinī ugunigā lahwas ſchķidrumā, kurſch wiļno, wahras un pa ſtarpam burbuļodams iſſchaujas ugunigos lahwas ſtabos ļoka augſtumā, kuri iſſchķihſdami uſ wiſām puſem, parahdas daſchadās krahſās. Pehz ſchahdas parahdibas kraters paleek pilnigi rahms un kluſs, lai drihſ pehz tam atkal parahditos zitadā weidā. Atdſiſuſe lahwa ir melna, bet ſchķidra. Pa deenu ta iſſkatas ſarkana kā aſinis un pa nakti kā uguns leeſma. Schķidruma karſtums eſot lihdſ 2000 gradu; lahwas ſaſtahws eſot: iſkuſuſchi akmeni, metali, ſeme un pelni no daſchadeem ſadegumeem. Skatitajam iſleekas it kā winſch ſtahwetu pee paſchas elles malas un redſetu wellu daſchadas dejas un jautribas. Bibele jau ari ſtahw rakſtits, ka muhſu ſemes eekſcheenē ir elle; jo Korus, Datans un Abiramus dſihwi nogrima ellē ar wiſu, kas teem peedereja, un ſeme tos apklahja (4. Moſ. 16: 30 un 33). Iſ kratera eſot dſirdams ſawads, ne ar ko neſalihdſinams troksnis, it kā ļauno garu ſmeekli un mozito upuru waidi. Wiſu notikumu neeſot eeſpehjams iſtehlot nedſ aprakſtit, tas ir lihdſigs tahdam, ko auſs naw dſirdejuſe un azs naw redſejuſe. Tikai tas to ſin, kas pats tur bijis. — Naw nekahds brihnums, kā ſenakee paganiſkee eedſihwotaji, Kanaki, eedomajās ſchinī uguns eſerā ſawa wiswarenā un bihſtamā elkudeewa, Peles, mahjokli, kur tee winam peeneſa ļoti daudſ upuru, lai maſinatu wina duſmas un eeguhtu wina laipnibu. Tagad leelakā daļa no Konakeem ir kriſtigee. Pirmo zeļu kriſtigajumam tur iſlauſa kahda kriſtiga waroniga jaunawa. Pawadita no daudſ paganeem, wina nokahpa lejā pee ugunſeſera un ehda elkudeewam ſwehtitās Ohelo ogas, kuras pehz paganu tizibas neweens zilweks nedrihkſt ehſt; pehz tam wina nometās zeļos un ſkaņā balſī peeluhdſa dſihwo debeſs Deewu un Peſtitaju Jeſu Kriſtu. Ļoti iſbijuſchees pagani nu gaidija, ka Pela par tahdu pahrdroſchibu leeliſki atreebſees un ſcho ſaimotaju uſ weetas iſnihzinās. Bet tā kā nekas ahrkahrtigs nenotika, tad ari wineem paſuda elku deewa leelā zeeniba un wini ſahka tizet ewangelijumam. No Hawai ſalas ewangelijums iſplatijās ari pa zitām Kluſās juhras ſalam.

Es gribetu jums aiſrahdit, no kureenes ſchī jaunawa dabuja tahdu waronibu: Wina bij atraduſe ſawu Peſtitaju un wehlejās to ari preekſch ziteem apleezinat, wina ſinaja, kā winu nekas newar ſchķirt no Kriſtus mihleſtibas, kā wina ir pilnigi Kriſtus ihpaſchums un Wina uſtizigā kalpone. Winas eekſchkigais nemeers bij ſudis, winas tumſchā pagahtne nomaſgata Jeſus aſinīs, wina bij ſalihdſinata ar Deewu un Deews winu bij peenehmis par ſawu behrnu; ta bij no nahwes pahrzelta dſihwibā. Wina ſajuta Deewa leelo mihleſtibu un gribeja to aiſ pateizibas Peſtitajam ari ziteem darit ſinamu, kas winai ari, paļaujotees uſ Deewu, pilnigi iſdewās. Deews tai lika zeļot uſ Hawai ſalam, kur winu iſleetoja Sawas walſtibas eekaroſchanai. — Mihļais laſitaj, waj tu jau eſi atradis ſawu Peſtitaju? Beſ Wina naw nekahdas ſwehtlaimibas nahkoſchā dſihwes paſaulē; tadehļ meklē un atrodi, pirms naw par wehlu, pirms naw beidſees ſchehlaſtibas laiks. Zitadi tu paſaudeſi jauko debeſs laimi un tikſi eemeſts muhſchigā „uguns eſerā". Ja tu to netizi, palaſi Jahn. par. 21: 8.

8. Zilweku ehſchana Jaun-Gwinejā.

Wehſts no Jeſus, kruſta un Jeſus aſins ſpehka padara wehl ſchodeen wisleelakos brihnumus un tā apkauno ſchi laika paſlehpto un atklahto netizibu. — Kahdā ſiniſkā aprakſtā par Jaun-Gwineju, tai weetā, kur teek ſtahſtits par tureenes eedſimto pahrtikas weelam, kā: ſago milteem, kokus peena, daſchadeem kuſtoneem, ſiwim, brunu ruputſcheem, gleemeſcheem, tſchuhſkam, kirſakam, tahrpeem u. t. t., beigās ari laſams: „Beidſot ari, kā rahdas, zilweku ehſchana ir wiſpahrigs eeradums". Tā tad zilweku meeſas ir pahrtikas weela Jaun-Gwinejā! Naw wajadſigs wairak nekahdu plaſchaku iſſkaidrojumu par tureenes paganu behdigo ſtahwokli. Ja ar to wehl nepeetiktu, tad atſtahſtiſchu wehl kahdus wahrdus iſ miſionara Makfarlanes runas: „1871. gadā aiſgahjām miſionars Murraijs un es uſ Jaun-Gwineju. Muhſu pirmā eepaſihſchanās ar meſchoneem nebij nekahda patihkamā, jo tur zits nekas nebij redſams, kā reebiga netihriba, ſagiſtetas bultas un zilweku kauli, kas preekſch eiropeeſcha naw nekas dſejiſks. Kad zaur juhras uhdeņa nokriſchanu japaleek ir laiwā ſehſchot uſ ſeklajā uhdenī un kraſtmalā ſtahw draudedami kahdi 200 wihri ar ſagiſtetām bultam un durameem, tad gan nenahk ne prahtā preezatees par jauko ſiltās ſemes dabu un ſkaiſteem ſkateem. Pateeſi Jaun-Gwinejā, ſchinī weenā no leelakām ſalam paſaulē, kuras abi gali weens no otra ir tik tahlu, kā Londona no Konſtantinopoles, walda wehl wisdſiļakais paganiſms un praſtakā meſchoniba. Tur dſihwo wehl zilweki kokus palmju birſēs, taiſa ſawus ſagiſtetos ſchaujamos eerotſchus un brunojas ar teem, lai pirmā iſdewigā brihdī waretu uſbrukt kahdai meerigai kaiminu ſahdſchai un winas eedſihwotajus lihdſ ar winu mantu panemt par ſawu laupijumu; zilwekus tāpat kā kuſtonus leeto ehſchanai. Tā jau wini gadu ſimteneem dſihwojuſchi un dſihwo wehl ſchodeen. Tur wini ſwin ſawus paga-

niskos swehtkus, ispuschkojuschees ar daschadàm putnu spalwam un nokrahsojuschees ar daschadàm raibam krahsam, bet sawus dsihwokłus tee isgresno ar zilweku galwas kauseem un kauleem. Behdigs salihdsinajums ar jauko salas dabu. Ak, warbuht, kamehr mehs te preezigi swinam misiones swehtkus, tahlajâs juhras waj upes malâs atskan nelaimigo upuru kleedseeni un druhmàs kara lauru skanas! No sinam un apraksteem to nekad newar tik pilnigi sajust nedſ eedomatees, bet waru jums apgalwot, kà nekas tà neeet zilwekam zaur sirdi, kà kad naktî gułot laiwâ, dsird no krasteem neween lopu balsis, kara bungu troksni, bet ari zilweku baiłu kleedseenus, to zilweku, kuri nupat teek leetoti ehschanai. Zilweku gału tee zeeni labaki nekà kustonu. Ta ir breesmiga tehwijâ nemas naw eenaidneeku? Newàreju noleegt, ka pee mums weens otru neuskaititu par sawu eenaidneeku. „Nu," winsch atbildeja, „waj tad juhs sawstarpigi nekarojat?" Man bij jasaka taisniba, ka pee mums ari noteek breesmigi kari. „Un waj tad juhs neweenu nenokaujat?" Kad es winam paskaidroju, kà tanîs gadijumos pee mums teek tuhkstoscheem zilweku apkauti, tad winsch man sinkahrigi jautaja, waj tad mehs nokautos neehdam? „Nè," es atbildeju, „pee mums neweens neehd zilweku gału." To dsirdot mans draugs leelisk̦i brihnijàs! „Kadehł tad juhs winus kaujeet, kad juhs negribeet winus ehst? Mehs sawus eenaidneekus nokaujam tikai tadehł, ka mehs winus labpraht apehdam un juhs sawus nokaujeet par neko." „Kad es winam buhtu

Misionaru mahja palmu semê.

pateesiba. Jaun-Gwinejas eedsimtee to nemas neuskata par launumu. Wajadsibas gadijumâ drihs ween sarihko kara gahjeenu, lai usbruktu kahdai kaiminu sahdschai. Wineem ta ir tikpat ikdeenischka leeta, kà kad mehs aisejam pee meesneeka un nopehrkam gabalu gałas. Saweem salaupiteem zilwekeem wini islausch rokas elkonos un kahjas zełos, lai wini newaretu isbehgt jeb wineem pretotees un tad laiwâs sakrahwuschi, tos gawiledami pahrwed mahjâs, kur tad, leelus uswaras swehtkus swinedami, tos apehd. Dsihwee, sawâs breesmigâs sahpês mozidamees, redſ sawu turpmaku gaitu, tà tad laimigakee, ir tee, kurus apehd pirmos. — Reis ar kahdu zilweku ehdaju sarunajotees, ka zilweku ehschana ir breesmigs eeradums, winsch man isskaidroja: „Bet tu tatschu sini: mehs tik ehdam sawus eenaidneekus, bet nekad sawus draugus. Tas jau ir łoti derigi, kad apehd eenaidneekus. Waj jums juhsu pastahstijis par muhsu leelajeem kareem un leeliskeem zilweku saudejumeem, tad winsch muhs sauktu par mułkeem, kuri tik leelam gałas krahjumam łauj newajadsigi aiseet bojâ. Zilwekus nokaut un tos neehst, tas winam bij kas nedsirdets un nesaprotams. No tam waram eedomatees, kahdi uskati ir scheem łaudim par zilweka wehrtibu."

Te wehl kahds wahrds is schi mahzità wihra sinojuma: „Starp Jaun-Gwinejas ziltim pastahwigi plosas kari. Tee parahdas laupischanâ, ispostischanâ un usbrukumos; seewas un behrnus patura par wehrgeem, pee kam wihreeschus nokauj un apehd. Ar nokauto galwas kauseem kà ar uswaras sihmem, wini isgresno sawus dsihwokłus." Tahdi apstahkłi walda wehl us wakarakàm Klusàs juhras deenwideseru salam.

Misione.

Grenlandeeschi (salineeki Atlantijas okeana seemelos), kuri dsihwo gar Grenlandes reetruma krastu, ir jau ilgaku laiku kristigajee. Tas notizis zaur danu baznizas un brahlu draudses zentigu darbibu. Ari nepeenehmigajā salas rihta pusē, Angmaisalikā, tika preeksch 15 gadeem eerihkota misiones stazija. Wakar-Grenlandes misionaru darbs jau nesis bagatus auglus. Paganisma wara ir jau gandrihs salausta; behrnu slepkawibas, wezu kauschu nomaitaschanas un asinsatreebibas ir beiguschās. Eepreezinoscha parahdiba ir ta, ka kristigee Wakar-Grenlandeeschi tagad leeliski usupurejas preeksch misiones, un sewischki pee saweem ziltsbrahleem seemelos, Kap-Jorkā. Katru pawasari nahk daschi no scheem weentuligi dsihwojoscheem seemelneekeem us Uperniwiku un waiza: Waj misionari drihs nenahks? Slahpes pehz Deewa wahrda tika winos modinatas no 1903. gada Grenlandes pehtitaju ekspedizijas dalibneekeem, kuri scheem salineekeem daschu ko stahstija par kristigajumu. Beidsot, 1909. gadā, pehz daudsu gruhtibu pahrwareschanas, un ar Danijas kristigajo palihdsibu, sche tika nodibinata misiones stazija. Abeem tureenes misionareem nahzees pahrzeest loti stipru seemu. Misionaram Rosbacham schinī ledus tuksnesī nomira abi behrni. Neskatotees us wisām gruhtibam, abi misionari nenogurstoschi turpina sludinat ewangelijumu un atrod arween wairak eeeju schinī tautā.

No Zeilona salas kahds misionars raksta: Budisti saka: „Mehnescha laikā mums jaisdsen schee kristigas tizibas mahzitaji un jaaiztaisa winu skolas. Jo kristigajums bes schaubam ir tik pat kā lipiga slimiba, kura drihs ween isplatisees muhsu behrnos." Tā wini isnehma wisus behrnus no muhsu skolas, isnemot desmit. Ari scheem 10 atlikuscheem wini dewa drehbes, naudu, saldumus, lai tikai sawu mehrki sasneegtu. Bet schee nepadewās. Mani rahja un lamaja, ja, pat spļahwa us mani pee mana nama durwju sleegschna. Diwas reisas tika akmeni sweesti us jumta; diwos gadijeenos man usbruka. Tomehr wisos schinīs pahrbaudijumos es pazehlu sawas azis us debess Tehwu; Winsch paklausija manas luhgschanas un schahweja manas asaras. Wahrds: „Ja Deews ar mums, kas buhs pret mums?" mani eestiprina. Pretineeki saka: „Redsesim, kursch buhs spehzigaks, Budda waj Kristus!" Bet tagad muhsu skola un deewkalposchanas teek atkal labaki apmekletas.

Lorda Radstoka domas par ta Kunga atnahkschanu. Ihsi pirms sawas nahwes swehtitais Deewa kalps lords Radstoks rakstija sekoschu wehstuli: „Tā pat kā dauds ziti tizigee, ari es tizu ta Kunga drihsai atnahkschanai. Waj eseet eewehrojuschi, ka ewangelijums jau wisām tautam par leezibu teek sludinats? Dauds tuhkstosch tibeteeschu dsird ewangelijumu, kad wini pahreet sawas semes robescham; jo wisapkahrt Tibetai ir misiones stazijas. (Paschā Tibetā nepeelaisch misionarus). Nepala seme (Tibetā), kurā ari ahrsemneeki nedrihkst rahditees, teek ewangelijums sludinats no kahda eedsimtā, kursch sanehma Swehto Garu kahdā pamodinaschanas sapulzē Kasija kalnos. Tas Kungs zaur wina darbibu jau atgreesis kahdas 300 dwehseles, un wairakas draudsites jau nodibinatas. — Afganistanā ir nospreests nahwes sods wiseem teem, kuri paleek par kristigajeem. Bet kahds eewehrojams afganistaneets, kas kristits Edinburgā, apgalwo, ka, tikko wajaschanas beigsees, 25 prozentes no wiseem tureenes eedsihwotajeem pahrees kristigā tizibā. Daudsi afganistaneeschi dsirdeja ewangelijumu, kad winu karawanes zeloja zaur Kiberpasu us Indiju. Reis man bij sulainis afganeets; winsch bija dedsigs Kristus leezineeks. — Tad, padomajeet par tām brihnischkām sapulzem, kuras tureji's Dsch. Motts Kinā, Indijā, Japanā. Zik sinu, kineeschi beidsamos trihs gados ir nopirkuschi 12 miljonu ewangelijumus, un peeprasijumi pastahwigi peeaug. Parisē es personigi nepilnās 7 nedelās isdaliju 400 ewangelijumus starp strahdneekeem. Wini tos sanehma ar pateizibu, tikai tschetri atraidija manu peedahwajumu. — Ari starp katokeem nowehrojama sewischka kustiba. Daudsi sahk labpraht lasit Deewa wahrdu. Peem., kahdā klosterī 37 nonnes nopirka Jaunderibas. — Ja, tas Kungs nahks drihs. Bet tikai teem Winsch parahdisees, kuri gaida Garā."

Eekschseme.

No Uschawas. Wispasaules karam eesahkotees, gandrihs wisas baptistu draudses notureja aisluhgschanas kā par Kreewijas Augsto Waldneeku, tā ari par kara wadoneem un duhschigeem kareiwjeem. Daschas draudses tureja par wajadsigu diwreis deenā sanahkt kopā un aisluhgschanas augschup suhtit pee Wiswarenā trona, atsihdami, ka no tureenes war nahkt gudriba, schehlastiba un meers. Zitām draudsem bija drusku pakal palikuse Uschawas draudse. Pateizotees br. Sirneeka gahdibai, beidsot tika pasinota, ka 15. februarī eesahksees aisluhgschanas wakari un turpinasees weselu nedelu. Aisluhdsa par muhsu Waldneeku Keisaru Nikolaju Aleksandrowitschu II, par galweno kara wirspawehlneeku Nikolaju Nikolajewitschu un par wiseem muhsu mihlajeem, kuri ir schkirti no peederigeem un zihnas us kara lauka. Luhgschanas stundu apmekletaju un luhdseju bija deesgan daudsi, kuri salaustām sirdim un asaram azis sauza us to Kungu. Us apmekletaju wehleschanos wehl otrā nedelā tika turetas trihs aisluhgschanas stundas. — Jauneeschi Luhdsamā deenā bij sarihkojuschi gada swehtkus, kuros kahds brahlis no Wentspils it sirsnigi runaja par Kristus wahrdeem, kuros Tas apsola drihs atnahkt. Tas Kungs swehtija schos wahrdus, lai gan ari dascheem nelikās par wajadsigu klausitees par Kristus atnahkschanu.

A. Kalninsch.

Mums raksta:

Laipni luhdsam, waj juhs newaretu mums, nabaga saldatineem, issuhtit „Kristigo Wehstnesi". Esam sche wairaki latweeschi kopâ, bet mums sche naw, ar ko sawas noskumuschâs sirdis eepreezinat. Deews jums to atmaksâs! Ar wisu pasemibu brahlis eeksch Kristus Andrejs Schtube.

Esmu kara laukâ no kara sahkuma. Tà tad jau ilgu laiku schkirts no garigas sabeedribas. Luhdseet, mihlee brahli, par wiseem, lai noteek atgreeschanàs; un ari mani, to wahjako, patureet sawâs aisluhgschanâs, lai tas Kungs man dod spehku pastahwet lihds galam un Winam kalpot ar meesu un dwehseli un ar preeku gaidit us ta Kunga atnahkschanu un meera walsti, kur waresim dsihwot mihlestibâ un muhschigâ meerâ. Tadehl, lai buhtum zeenigi to eemantot, zihnisimees pret grehku un pasauli un dsihwosim tikai tam Kungam par godu. Karâ esmu dauds ko peedsihwojis; bet mans preeks ir runat it sewischki par Kristu un Wina walsti. Deewa meers ar jums!

Tomsonu Roberts.

Sirsnigi sweizinu wisus tos, kuri mani un manus beedrus nesuschi us luhgschanas rokam pee Deewa trona. Jau schinî dsihwê tas Kungs juhs swehtis un „winâ deenâ" alga buhs ļoti leela. — Waru pasinot, ka tas Kungs mani brihnischki wada. Bobroiskâ biju 3 mehneschus. Waru tikai to Kungu slawet. Jutàm Wina tuwumu muhsu luhgschanas sapulzitês. Sewischki pehdejâ laikâ dabujàm eepasihtees ar kreewu brahļeem no Kijewas gubernas. Ak, kahda winu sirsniba, kahds spehks, kahda uguns dwehselê, apleezinot sawu Pestitaju! Mehs tapàm ļoti eepreezinati un eestiprinati. Dseedajàm kopigi, leezinajàm, bet to Kungu peesauzàm katrs sawâ walodâ. Bijam kâ us Tabora kalngala. Naw leelaka preeka sweschumâ, kad sateekas ar kahdu brahli eeksch Kristus, no kahdas tautibas tas ari nebuhtu. Pehdejee diwi wakari pirms manas aisbraukschanas bija sewischki sirsnigi. Mani un br. Skapstu no Eseres 9. martâ isnehma no druschinas un aissuhtija us ochranu pee dselsszeļa stazijas, kur tagad jau ispildam sawu deenestu. Atsihstu ari scho soli par leelu Deewa schehlastibu. Sawas stundas nostahw un atkal brihws. Preeksch baribas dabù naudu; war ehst, ko pats wehlas. Ari ta ir ta Kunga wadischana.

Karsonu Ernests.

Ak, kas tas man bija par preezigu pahrsteigumu, kad sanehmu atkal sawu mihļako draugu „Kristigu Wehstnesi". Preeka asaras noriteja pahr waigeem. Issaku jums dsili issjustu paldees! Lai tas Kungs jums to simtkahrt atmaksà, ka juhs eepreezinajeet nabaga saldatinu. Wehlu jums dauds Deewa swehtibas. — Ļoti luhdsu mani peeminet sawàs aisluhgschanâs. Luhdseet Deewu ari par ziteem maneem beedreem karewjeem.

Juhsu masakais brahlis eeksch Kristus P. Talbergis.

Sirsnigi pateizos par juhsu wehstuli. Manim katra rindina ir dahrga, ko sanemu no brahļeem un mahsam

Paganu waldneeki.

eeksch Kristus, katrs paskubinaschanas wahrds ir no swara. Manim sewischki tagad buhtu wajadsiga kreewu Jaunderiba; bes tàs sarunajotees jau newar neka peerahdit. — Ari mehs skaitamees pee pirmàs posizijas aisstahwjeem, kaut gan teeschâ zihnâ wehl neesam bijuschi; bet eenaidneeka leelgabalu lodes gan nereti muhs apzeemo, sprahgdamas ap un pahr mums. Bet par wisu slawa Deewam! Winsch lihds schim mani ir schehligi pasargajis un par mani gahdajis, ka waru preezigi issauktees: „Tas Kungs ir mans Gans, man netruhkst neneeka." Waru pasinot, ka es wairs neatrodos druschinâ, jo pa Leeldeenam mani atkomandeja zeetokschna kanzelejâ. Usskatu to par Deewa wadischanu un pateizos Winam par wisu. Man tagad klahjas tik labi, zik labi nu saldatu dsihwê war eet. Wahzeetis gan tahlu naw no mums, jo winsch kà tschigans eelihdis kruhmos un gaida, lai kahdu jehrinu nokertu; tà ari wahzeeschi gaida, lai muhsu kareiwji eet pee wineem. Wini baidas mums tuwaki nahkt, tikai pa retam eesweesch kahdu „klutscha gabalu" zeetoksnî, kursch pataisa kahdu troksni. Japeesargas, lai neeewainotu. Tahda ir mana tagadejà dsihwe.

J. Lejasmeijers.

Eewainota saldata seemas swehtki.

Lehni, lehni sneega pahrslinas semê kriht. Sneega mahte apklahj semi ar baltu wilaini. Tikai aukstums kà saniknots suns kosch, kur peekļuhdams. Eedama pa kahdu no Maskawas dsihwakajàm eelam, atzerejos pehrnos meerigos swehtkus, kurus ar saweem mihļajeem Golgatas draugeem pawadiju. Nu, schinî deenâ, pahrdomaju wisas tàs swehtibas un preekus, kurus pahrnesu sew lihdsi no Gol-

gatas. Toreis biju ar sewi nemeerâ tanî sinâ, ka par mas strahdaju zilwezes labâ, jo łoti mas augłus redseju no tâs sehklas, ko sehju ta Kunga druwâ.

Mans nodoms tagad bij eet us deewnamu. Gribeju sehstees tramwajâ, kad eeraudsiju kahdu steigdamos saldatu. Tuwaku peenahzis, winsch jautaja kahdas eelas nosaukumu. Laipni pateizees, winsch steidsâs atkal tahlak. Es ari wairs nesehdos tramwajâ, bet gahju kahjam; gribeju redset duhschigâ gahjeja zela mehrki. Kahds man bij brihnums, kad redseju, ka wina zela mehrkis bij ari manejs. Winsch, tàpat kâ es, bij nodomajis seemas swehkus sagaidit ta Kunga namâ. Basnizâ eegahjis un zełos nometees, tas ilgi un sirsnigi luhdsa Deewu. Pehz beigtàs deewkalposchanas gribeju winu sastapt un parunatees. No deewnama isgahjusi, winu nekur neredseju, tikai basnizeni basnizas preekschâ nowehleja zits zitam preezigus swehtkus. Pehdigi pamaniju winu pee wahrteem. Steidsos turp un sahku ar winu sarunatees. Israhdijàs, ka winsch bij latweetis no Baltijas. Winsch man atstahstija sawas peeredsetàs breesmas. Tas atwests Maskawâ oktobra mehnesî. Kaujâ pee Lublinas winam isschauta sprahgstoscha lode zaur lahpstas kaulu un zaur kruhtim, kerdama tikai plauschas. Atstahstischu ihsumâ wina stahstu: „No mahjam isbrauzu julija mehnesî. Drihs tikàm us kaujas lauka. Pehz daschu deenu kaujas mani eewainoja rokâ, lode isgahja zauri rokas delnai. Apsehju pats ar saiti, kura atradàs sumkâ, un zihnijàmees atkal. Wisu deenu kahwamees. Us wakaru eenaidneeks pagura un atkahpàs. Nakti mehs gahjam isluhkot un eegahjam tukschâ zeematâ. Muhsejo bij zilweku 30. Isgàhjam zauri zeematam us klaja lauka. Redsam tahlumâ tâ kâ Jahnu tahrpinus spihdam. Lihdam tuwaki. Redsam sirgus, ganamees gar kalnaju. Gabalinu gahjuschi, usduhramees us preekschejeem sargeem, kuri israhdijàs no eenaidneeku pulka. Mehs bijam tikai 3 zilweki, jo ziti bij palikuschi sahdschâ un ziti aisgahjuschi us otru pusi. Sargi, buhdami wairak, muhs eewangoja un aisweda pee preekschneeka. Redsejàm, ka eenaidneeks apmetees te lehgeri, pat daschas teltis uszehlis. Wisus eerotschus atnehmuschi, tee muhs eeweda kahdâ telti un teiza, lai gułam. Pehz laizina mums atnesa ehdeenu. Mehs, kaut gan issalkuschi, tomehr baidijamees ehst, domajam, waj tik ehdeens naw sagiftets. Saldats, kursch atnesa ehst, prasija, kadehł neehdam. Mehs teizàm, ka negribas; bet winsch saprata muhsu domas. Panehmis karoti, winsch sahka strehbt supu. To redsot mums seekalas saskrehja mutê, ari mehs steidsigi kehram pehz sawàm karotem un paehdam. Paehduschi, likamees gulet, bet aismigt newarejàm. Muhsu weenigàs domas bij — behgt. Bet kâ to isdarit? Es lehnam islihdu no telts paskatitees, waj sargi ir tuwu. Kâ israhdijàs, wini nebij turejuschi par wajadsigu mums sargus peelikt. Protams, mehs klusibâ par to pateizàmees Deewam. Islihdàm wisi un rahpus aislihdàm us eeleju. Kalnajâ redsejàm sargus, kuri kuhpinaja sawus zigarus. Mehs laimigi tikàm grawâ. Klusi satschukstejamees, ko darit? No zlteem mums bailes nebij, ka weenigi no sargeem; jo ziti wisi no konjaka eemidsinati gulejı. Eerotschi mums nekahdi nebij, ka tikai pahris rewolweru, kurus mehs bijam pratuschi noslehpt eenaidneeku azim. Pa brihtinam redsam, ka noguruschais sarga saldats ari dauds neko neskatas; winsch doma, ka isluhki ir droschâ weetâ, un zits neweens wina meeru netrauzes. Pehdigi tikàm laimigi lihds sirgeem; weens no beedreem, isweizigs puika, lokas sirgu starpâ un saseen winus zitu pee zita. Mehs gułam pee semes peeplakuschi. Beidsot tas dod signalu. Mehs weikli eelezam seglos un, zik jaudas, dodamees us preekschu. Ais muguras dsirdams troksnis un schahweeni. Bet mehs tik sahjam us preekschu un lihdsi mums eenaidneeka sirgi. Mehs bijam apnehmuschees mirt, bet nepadotees. Pehdigi esam droschibâ, jo redsamas jau muhsu waktis. Laimigi pahrnahzàm un kâ zeema kukuli atwedàm eenaidneeka 10 sirgus. Komandeeram raportu nodewuschi, likamees gulet. Mums nebij ilgi nolemts ar meega mahmulinu zeemotees, jo pehz daschàm stundam beedri jau sahka trokschnot: daschi tihrija eerotschus, ziti strahdaja zitu darbu, ar wahrdu sakot, rihkojàs us kauju. Pehz kahdas nedełas mani eewainoja kaujâ, un es tapu bes samanas atwests us lasareti. Pirmo pahrseeschanu man isdarija lauku lasaretê, tad ar sanitaru wilzeenu mani atweda Maskawâ. Pee pahrseeschanas zeetu leelas sahpes. Bet tàs ir sinepju graudinsch preeksch tàm sahpem, ko zeetis tas Deewa Jehrs par maneem grehkeem. Winsch zeetis kaunu, apsmeeklu, sahpes un nahwi Golgatas kalnâ tikai manu grehku dehł; kad eedomajos tàs zeeschanas, tad man nesahp nemas. Ahrsti un mahsas brihnijàs, ka es ne wahrda nesaku, kad man isnem kaulu schkehpeles, kuras atdalijàs leelâ daudsumâ. Pehz kahda mehnescha, kad waina buhs sadsijuse, warbuht tikschu mahjàs pee sawejeem.“ Sirdi iskratijis, winsch smagi nopuhtàs un wina azis pamirdseja asaras. Redsedama, ka waronis slims un wina sirds grib laipnu wahrdinu, meerinu winu un stahstu, ka Jesus ir pee mums un mehs neesam weentuli, un ka pee wina mihlajeem ari ir Jesus un tee luhds Winu, lai Winsch dod Jums drihsu iswesełoschanos. Winsch sirsnigi pateizàs par labu wahrdu. Winu aizinaju lihds us egliti kahda ahrsta dsimtâ, kur biju usluhgta. Sehdàm tramwajâ un laimigi sasneedsàm mehrki. Us mani jau gaidija. Es nama tehwam teizu, ka sastapu sawu tautas brahli, waj winsch atlauj mums kahdu brihdi sche palikt. Weesmihligais nama tehws ar leelako preeku atwehleja, un pats pa telefonu prasija wezakajam ahrstam no tàs lasaretes, kur muhsu waronis peedereja, lai atwehł schim saldatam pawadit swehtkus wina dsimtâ. Kas gan war aprakstit to preeku, kad dabujàm atlauju palikt wisi kopâ. Muhsu waronis bij łoti kustinats un nesinaja, kâ pateiktees par to wakaru. Nemas nemanijàm, ka peenahza rihts; un kad muhs aizinaja atdusetees, mehs atteizamees, jo bijam norunajuschi eet us deewnamu. Lihdsi ar mums bij mana draudsene, ahrsta meita, studente, sawa tehwa nahkoschâ weetneeze. Basnizâ dega seemas swehtku eglite. Basnizas koris dseedaja „Gods Deewam augstibâ“.

Pehz tam sekoja swehtku sprediķis un dseedaschana. Bijam wisi tà eepreezinati un sajuhsminati, ka pehz pabeigtas deewkalposchanas, mahjàs ejot, negribejàs ne runat, lai ne= trauzetu muhsu sirdis swinigo klusumu. Muhs luhdsa kaut ko padseedat. Otro swehtku wakarà schķihramees no weesmihligà saimneeka. Man nahkoschà nakti wajadseja buht uf dischuru. Preekſch schķirschanàs nodseedajàm wehl „Deews ar jums, lihdſ atkal tikſimees!“ Deews ari ar jums, mihlàs mahsas un brahli dſimtenê, lihdſ atkal tikſi= mees! Lai jums wiseem labi klahjas, lihdſ reiſ nahkſim Tehwa mahjàs! Lamperu Wilma, ſchehlſ. mahſa.

Jauniba.

Skaru Jahnа:

Diwi geniji.

Ta bija weena no maija wisskaiſtakajàm deenam, kad ſeedontehws ſawu tuhkſtoschàm krahſam zauraufto, nu= pat kà pagatawoto uswalku bij atwilzis un ſakàm ſuhnu kurpitem mirbinaja pa kalneem un lejàm. Tad, kad ſeedon= lejà wirgoja baltàs nahru kahjinas, eetihtas daudsſmarſchu ſihda plihwurî, un deewmeitu ſidraba kokiem ſtihgas bij nu= pat kà ſaſkanotas moļu akordos; tad, kad meschi trihſeja laimes trihſàs un pelekâ dseeſmu karaleene atradàs paſch= laik uf trona — taiſni tajà laikà uf ſaļi krahſotà ſolina, pats ſawà dahrſinà, ſem ſimtgadu oſola ſehdeja weens no leelajeem genijeem un domaja leelu genija domu. . .

Winſch bij nupat ka ſmagu, nopeetnu darbu pabei= dſis un preezajàs par to, ka tik leeli panahkumi ſchim wina darbam. Wina rokas druſku trihzeja aiſ pahrmehriga preeka un winſch reiſi pehz reiſes iſlaſija ar beidſamo paſtu ſa= nemto telegramu. Iħſi, bet daudſ ſtahſtoſchi bij tee wahrdi, jo wiſpaſaules profeſoru kongreſs winam tos telegrafeja: „Iſſakam Jums ſawu atſinibu par Juhſu beidſamo darbu un ſuhtam pirmo godalgu, 100,000 rublus“ . . .

Winſch, ſchis leelais genijs, ſawà beidſamajà ſazere= jumà bij ſkaidri kà deenà — tikai druſzin wilioti — atbildejis to jautajeenu, uſ ko zilweze lihdſ ſchim neka nebij warejuſe ſazit. Winſch zilwezi bij iſwedis iſ labirinta, iſ kura ta jau ſen gribeja kluht ahrà, peerahdidams ka, lai pirmais atoms buhtu warejis ſahkt ſawu muhſchigo attihſtibas darbu, winam wajadſeja eekuſtinajumu dabut no kaut ka (kaut gan neka jau tad wehl nebija). Wajadſeja ekſiſtejoſcham ſpeh= kam nokriſt no kahdas planetes un uſ ta atkal uſkriſt no kahdas tur neſinamas, neuſminamas malas.

Tas bija tas ſahkums wina ſlawenajam darbam, bet beigas wehl jaukakas un ſewiſchki jaukas preekſch pehrtiku ſugas pehznahzejeem. Preeki pahrnema katra godiga pehrtiku pehz= nahzeja ſirdi, redſot, ka weenigi zaur ſawu preekſchtetſchu augſtajàm dwehſeles ihpaſchibàm un aiſ mihleſtibas uſ pehz= nahzejeem, wini zenàs daudſ ſehdet, lai paſaulei attihſtotees, winu pehznahzejus wairs neweens newaretu grahbt aiſ aſtes un darit tahdà zelà nepatikſchanas.

Brawo! Dodeet ſchim waronim 100,000 rublus, dodeet tam paſaules ſlawu, jo kas 100,000 r. pret to, ka wiſa zilweze brihwa no aſtem!?

Un pateeſi, wehrts jau winſch bija wehl wairak. Waj tad winſch wiſus ſawus ſpehka gadus nebij pawadijis, lai iſpehtitu ſemes wirſu un eekſcheeni, waj juhru dſiļumi un beſgaligee plaſchumi debeſu telpà nebij tee, ko winſch pahrſinaja gandrihſ labaki neka kehkſcha wina kehki naſchus un dakſchinas? Waj ſwaigſnes iſplatijumà nejutàs ap= laimotas, kad kahdu no winàm noſauza ſchi genija wahrdà?

Bet, luhk, kas tas, maſs neezigs kukainitis, trihs kah= jinas katrà puſê, ſaļa ſtrihpina wiſgaram pahr mugurinu un druſku tumſchaka kruſtim pahr deguntinu. Tas jau ari tihri kà genija iſſkatà. Un ka nu nê, ari winſch daudſ ko ſin, daudſ ko iſpehtijis un atradis; jo nu jau buhs weſe= las diwas ſtundas, ſkaitot pehz leelà genija pulkſtena, ka= mehr winſch atſtahja olinu. Tiklihdſ winſch atwehra azis, pehtija to zerinu kruhmu, kurà winſch eeraudſija ſcho deenas gaiſmu un tagad, kà jau genijam peenahkas, gribeja iſſinat, kas iħſteni ir otrpus kahjzelina, uſ leelà oſola puſi. Ai! kas tad tas, maſajam genijam apſchilba labà azs, un labi, ka tam bij tik pulka kahjinu, jo weenu winſch tureja preekſch azim un tàs peezas leetoja eeſchanai.

„Ak, kas par ſkaiſtu paſauli!“ winſch druſku atſchil= bis eeſauzàs. „Scho es waru noſaukt par ſpihdeklu pa= ſauli,“ maſais genijs prahtoja. (Leelais genijs to ſauza par ſawu kurpi, kuru ſulainis ſchoriht, preezadamees lihdſi ſawa kunga preekeem, bij ſewiſchki noſpodrinajis). „Un tah= lak to par iſplatijumu jeb telpu beſgalibu. Bet ja es gribu buht genijs, tad ari man tahds noſaukums jaiſpelnas un, lai to ſneegtu, tad man wiſpirms japehta un jaatrod“. Ma= ſais genijs, ſanehmis wiſus ſpehkus, eeſahka zeļojumu peh= tiſchanas noluhkà un pehz weenas peektdaļas no ſawa muhſcha winſch bij apzeļojis wiſapkahrt ſpihdoſchai paſau= lei un iſdarijis daſchadus pehtijumus. Brawo, dodeet ari ſchim waronim 100.000 rublus! Atduſejees no ſawa milſu zeļojuma maſais genijs ſahka prahtot par to, kà tikt pahri ſpihdoſchai paſaulei tur, kur ja labi atleeza galwinu, tad wareja ſaredſet kaut kahdu jauktu, nenoteiktu krahſu. (Tàs leelà genija drehbes). Pehz ne wiſai ilgas prahto= ſchanas maſais genijs ſahka kahpt uſ augſchu, lai iħſti iſſi= natu, kas tur atrodas. Winſch kahpa un ſlauzija ſweedrus, un tikko bij pagahjuſchas trihs peektdaļas no wina muhſcha, winſch jau atradàs platà lihdſenumà (uſ leelà genija pleza) un preezajas, ka aiſſneegs drihſ ſawu mehrki. Drihſ winſch wiſu buhs iſpehtijis, wiſu atradis un neſikween, kļuhs ſla= wens ſawu brahļu barà, bet waldis pat par leelo geniju, jo drihſ winſch jau tam buhs uſ galwas . . . Sanehmis ſawos beidſamos ſpehkus, winſch ſteidſàs iſweſt leelo no= domu un kluſu preezajàs ſewi, ka tik tuwu jau tas laiks, kur winu zels par kehninu leelajam dabaswaldneekam, zilwekam. . .

Tikai druſzin wehl truhka . . . bet truhka . . . Bei= dſamà peektdaļa no wina muhſcha bij iſtezejuſe. — Bei= dſamà ſkana no wina dſihwibas ſwana bij iſſkanejuſe un

tur, blakus salajam solinam, sem leelā osola, winsch guleja sakropłots un auksts . . . Peetika weens pirksta speedeens no leelā dabas waldneeka, lai to isnihzinatu, tikko tas usrahpās us wina kakla.

* * *

Mans draugs! tu esi tas masais genijs, samehrā ar To, kas tewi skuhpstija sawām ugunigajām genija luhpām un eelika tewi dabas waldineeka tituli. Ja tu schodeen wairak neka nedomā, ka tikai par putekłeem un mehsleem, tad tu neesi zeenigs leelā genija skuhpsta . . . Ja tu esi tas, kuru leelais genijs sauzis wahrdā, un newis esi no pehrtiku sugas, ja tu esi tas, kurā winsch eelizis dsirksteli no genija dabas, tad tew ari genijam jabuht. Tu nedrihksti palikt nepehtijis Leelā Genija kahju pamehslu, un ja tu wehl spehji pazelt sawu swina galwu un apluhko spihdoscho pasauli, tad wisu zeenibu preeksch tewis, jo tu neesi scheitan, lai ehstu un dsertu, bet lai tewi degtu Leelā Genija uguns un pasaule lai tewis dehł taptu skaista. Taws swehtakais peenahkums ir, sahkot no ta brihscha, kad tu pirmo soliti mehginasi spert, lihds tawi mati sirmo, sajuhsminatees par Leelā Genija roku darbu ap un eeksch tewis. Tikai neaismirsti, ka tajā brihdi, kad tu gribesi Tam us galwas usrahptees un sahkt par To waldit, nebuhs wairs tewis un tawu weetu neweens wairs nepasihs : . .

Wasaras swehtki.

Wisapkahrt maija seedi,
Wiss gawilē un smej!
Ak Weesis, kuru gaidam,
Jel sezen neaisej!
Redsi manas karstās ilgas
Ar tewi satiktees;
Jel nahz un paleez mahjot,
Ak Swehtais Gars un Deews!

Kaut gan tu mahjas meklē,
Kur wiss ir gaischs un schkihsts,
Pee teem, kas swehti, taisni,
Tu esi Weesis ihsts!
Tad kad es tizigs luhdsos
Un durwis atweru,
Nahz, Swehtais Gars, un pildi
Ar' manu buhdinu.

Ak nahz, jo neeespehju
Bes Tewis ilgak buht . . .
Tahds gurdenums, tahds wehsums,
Un nespehku sirds juht.
Nahz, schkihsti luhpas, sirdi,
Lai issuhd grehku swars —
Nahks atspirgschanas laiki,
Ja nahksi, Swehtais Gars!

Pehz Agnes Franz. — W. Fetlers.

Starptautiskā Bibeles studija.

Dr. theol R. A. Torreja:

10. maijā. **1 Sam. 20 : 32—42.**

Dawida un Jonatana draudsiba.

Selta teksts: Draugs mihlē ikkatrā laikā. Sak. w. 17:17

Laiks: 1062 pr. K. Weeta: Gibeja.

I. **Saula dusmas pret Dawidu un Jonatanu,** 32—35. Dawida un Jonatana sawstarpigā mihlestiba ir kautkas skaists, lai gan winu laizigās intreses bij pretigas (31 p.). Jonatans bij tronmantineeks un Dawids bij no Deewa isredsetajs turpmakais ķehninsch; tomehr winu mihlestiba isgaisinaja katru paschlabuma mekleschanu. Jonatans mihleja Dawidu kā sawu dwehseli (17; 18 : 3), sawu dsihwibu likdams breesmās, aisstahweja draugu pret tehwa dusmam (32 - 33). To daridams winsch labprahtigi atsauza sawas teesibas us troni. Dawids atkal sawukahrt łoti schehlojās par Jonatana nahwi, lai gan ta winam sagatawoja zełu us troni (2 Sam. 1:17—27). Dawids bija bijis pilnigi droschibā Najotā. Sauls bija suhtijis trihs pulkus, lai winu apzeetina, bet Deewa Gars bij nahzis us teem un kawejis ispildit winu nodomu. Ari Sauls pats bij tapis pasemots (19 : 20—24). Lai gan Jonatans bij warens draugs, tomehr buhtu bijis labaki pałautees us Deewu nekā us zilweku. Jonatans apsolijās issinat, kā wina tehws domā par Dawidu un to delit lihds sawam draugam. Zik beeschi redsam muhsu draugus tuwojamees breesmam, gan tikumigā, gan garigā sinā, un tos nebeedinam! Jonatans sawā weenteesibā bij domajis, ka tehwam naw łauns nodoms pret Dawidu (2 p.), bet tas bij maldijees. Tomehr Saula łaunums bij tik dsiłsch, ka pat weenteesigais Jonatans jutas peespeests pahrtraukt ustizeschanos sawam tehwam. Sauls dusmās pret Jonatanu, apwaino ari wina mahti un pret Jonatanu neisturas kā pret sawu dehlu (30 p.). Wina dusmas pret Dawidu negrib apmeerinatees ne ar ko zitu, kā ar pehdejā nahwi. Jonatans mehginaja tehwu pahrleezinat par wina dusmoschanās bespamatigumu (32 p.). Tas tikai pawairoja Saula dusmas. Winsch grib nonahwet sawu pascha dehlu, kursch grib aisstahwet to, kuru winsch eenihd (33 p.). Bija laiks, kurā tas Kungs bija bijis ar Saulu, bet tas tā nebija wairs tagad (18 : 7). Ar Saulu bij notikuse tahda pahrmaina, kuru wareja nomanit katrs, kas winu pasina tuwaki. Saula wehstures leelakā dała bij tik tumscha, ka waj gluschi aismirstam wina gaischās deenas, kur Deews bij ar to (1 : 7), un kur Deewa Gars duseja us winu (11 : 6), kad tas isgahja ta Kunga łaros un bij pasemigs, kreetns, augstsirdigs un paklausigs Deewam. Taisni schis gaischais wina wehstures eesahkums padarija jo tumschu wina wehstures beigas. Schi breesmigā pahrmaina nahza tadehł, ka tas atmeta ta Kunga wahrdu (15 : 23). Behdigakee łaudis semes wirsū ir tee, kuri peespeesti sazit: „Es reis baudiju ta Kungu klahtnibu, bet Winsch tagad wairs naw ar mani". Daudsi to peedsihwojuschi. Jonatans pehdigi mitejās Saulu salihdsinat ar Dawidu (34). Jonatans nedusmojās tikdauds par tehwa istureschanos pret sewi, ka par wina istureschanos pret Dawidu, kuru Jonatans mihleja (34).

II. **Dawids schkiràs no Jonatana,** 35 - 42 p. Nebuhtu bijis prahtigi kahdam redset Jonatanu ar Dawidu sarunajamees, ja tas nebuhtu gribejis dotees breesmās; tadehł tee bij iswehlejuschees weidu, kā Dawids wareja dabut sinat, waj tas droschi war isnahkt is sawas slehptuwes un rahditees (18—21 p.). Lai breesmas buhtu kahdas, teem tomehr wehl reis bij jasateekas; Dawids nekahdā sinā negribeja satrizinat Jonatana ustizibu. Jonatanam buhtu bijis eemesls mahnit Dawidu, bet pehdejais sinaja, ka pirmais to nedaris. Jonatans buhtu warejis eet soli tahlak un nahkt laukā is Dawida eenaidneeka lehgera un dalitees preekos un behdās ar wihru, kursch no Deewa bij isredsets par keh-

ninu (23 : 16—18). Daudsi muhsu deenâs grib palihdset Dawidam, bet tee negrib iseet lehgera preekschâ, lihds ar winu negodu nest (Ebrej. 13; 13). Dawida un Jonatana schkirschanâs bij aisgrahbjoscha un tahda, kà reti peedsihwota. Dawids bij wiswairak aisgrahbts (41 p.). Lai gan teem bij jaeet katram sawu zelu, tomehr tee palika weenoti zaur muhschigu deribu (42 p.; 11—17). Scho deribu Dawids peemineja wehl tad, kad tas bij dabujis walsti (2 Sam. 19 : 3). Itin kà Dawids bij darijis muhschigu deribu ar Jonatanu, tàpat muhsu Kungs Jesus dara ar mums muhschigu deribu, neween ar mums, bet ari ar muhsu pehznahzejeem (Ap. darb. 16 : 31 ; 2; 39).

Jautajumi: Kahdu beedinadamu peemehru schinî lekzijâ mums dod Saula dsihwes tumschà puse? Kas bij Dawida sekmju noslehpums? Kahdâ sinâ Dawida deriba ar Jonatanu lihdsinajàs tà Kunga Jesus Kristus deribai ar mums? Ko schi lekzija mahza par draudsibu? Ko schi lekzija mahza par Jonatana rakstum? Kahdu kluhdu Jonatans isdarija? Kahda ir labakà mahziba schinî lekzijâ? Kahdâ sinâ schi lekzija aisrahda us Kristu?

Dr. theol. R. A. Torreja:

17. maijâ. **1 Sam. 26 ; 5—16.**

Dawids saudsê Saulu.

Selta tekfts: Mihlejat sawus eenaidneeus. Luk 6 :27.

Laiks: 1060 pr. Kr. Weeta: Akilas pakalns.

I. **Dawida augstsirdiba pret Saulu,** 5—12. p. Sauls negribedams atradàs Dawida warâ un wina dsihwiba bij jau otru reisi atkariga no Dawida schehlastibas (24 : 3—8). Jau otru reisi Dawids peerahdа Saulam sawu augstsirdibu. Abners bij Saula radineeks un kreetnakais un ustizigakais no wina generaleem (2 Sam. 2 : 8; 3 : 33—38). Sauls domaja, ka ir droschi apsargats zaur Abneru un sawu armiju, bet tee wisi bij aismiguschi. Deewa kalps agrak waj wehlak satwers sawus eenaidneekus snaudoschâ stahwoklî. Isrehkinaschanàs deena usnahks wiseem launajeem, kà saglis naktî (1 Tes. 5 : 2—3). Wezlaiku armijâs nepuhlejàs naktis nostahdit waktis; bet nekahda wakts ari neispehja isglahbt wihru, kuru Deews atmetis. Eteeschi bij kananeeschi (Ebr. 10; 15—20), tomehr daudsi no wineem bij peenemti Dawida armijâ (6 p; 1 Sam. 23 : 39). Laudsi no nizinateem paganeem ari schodeen ir tapuschi par Kristus waroneem. Abisajus, otrs Dawida radineeks, bij weens no wina wisspehjigakeem waroneem (2. Sam. 18 : 5; 23 : 18). Jautajums, kuru Dawids zehla preekschâ Abisajam un Amilekam: „kas man ees lihds?“ ari mums schodeen teek preekschâ likts no muhsu debeschkigâ Dawida. Abisajus atbildeja: „es eeschu tew lihds“. Ari mums schodeen tà wajadsetu atbildet muhsu debeschkigam Dawidam. Kristus nahks par saweem eenaidneekeem, kà Dawids par Saulu un wina beedreem, peepeschi, negaidits, naktî (1 Tes. 2—4; Par. 16 : 15). Abisajam bij taisniba, spreeschot, ka Deews Dawida eenaidneekus nodewis wina rokâs (23 p.; 24 : 18—19; Jos. 21 : 44; Sog. 1 : 4), bet tas maldijàs, spreesdams par to, ko Dawidam buhtu wajadsejis darit ar sawu eenaidneeku. Deews dod eenaidneekus muhsu rokâs, newis lai tos nomaitajam, bet lai tos glahbjam. Dawids neween pats leedsas nonahwet Saulu, bet to aisleedsa ari ziteem. Saula nahwe, pehz zilweku domam, buhtu darijuse galu Dawida gruhtibam un tam gatawojuse zelu us troni, bet Dawids negrib peenemt schaubigus lihdseklus preeksch sawas atswabinaschanas un godibas panahkschanas. Winsch bij pateess tizibas wihrs. Ja wina apsina nebuhtu bijuse dsihwa, tad tas launo darbu buhtu warejis aisbildinat ar wahrdeem: „es winu neesmu nokahwis“. Sauls bij gan Deewu atstahjis, tomehr winsch bij „ta Kunga swaidits“, un tadehl dahrgs ta Kunga azîs. Neweens newar aiskahrt ta Kunga swaidito, un tomehr buht nenoseedsigs (D. ds. 105 : 15). Jaeewehro, ka schinî laikâ wisi pateesi kristigaji ir ta Kunga swaiditi (1. Jahn. 2 : 20). Dawids atstahj atreebschanos par Saula launeem darbeem, un sawa pascha nahkotni pilnigi Deewa rokâs (D. ds. 94 : 1—2, 23; Rom. 12 : 19). Ja Deews preeksch mums ko nodomajis, tad waram buht droschi, ka to dabusim. Dawida tiziba parahdas wina isturesschanâ pret Saulu. Dawids panehma Saula schkehpu un uhdens bikeri tikai tadehl, lai peerahditu, ka Sauls bijis wina warâ un tas to saudsejis (24 : 4—5, 10—11). Deews leek Saulam un wina kareiweem zeeti aismigt; tas gan leekas buht masa un weenkahrscha leeta, tomehr schinî gadijumâ loti swariga.

Dawids pehrk klonu preeksch upureschanas.
1 Laik. 22 : 22—25.

II. **Dawids rahj Abneru** 13—16. p. Abneram wajadseja buht dsili pasemotam no Dawida rahjeena, tomehr wina atbildê nomanama leela augstprahtiba: „Kas tu tahds esi, ka tu pret kehninu tà kleedsi?“ Ta Kunga isredsetais kehninsch kleedsa us zilweku kehninu. Daudsi tagad saka us muhsu debeschkigo kehninu: „kas tu tahds esi?“ bet itin drihs teem to wajadses saprast. Kad Sauls saprata, ka tas atradees Dawida warâ un wina dsihwiba tapuse saudseta, tad tas tuhlit noschehloja sawu grehku (17—21 p.). Winsch usruna itin laipni Dawidu, kuru tas bij meklejis nokaut. Ari Dawids atbildeja brihnischki pasemigi, saukdams Saulu par kungu un kehninu. Winsch mehginaja atrahdit us Saula gekibu un sawu newainibu. Dawids it sewischki usswer to, ka tas isstumts no sadraudsibas ar Deewu un wina laudim (12 p.). Winsch runà par sewi, kà par muschu un irbi kalnos (20 p.)

Dawids, neeewehrojot sawas leelàs gara dahwanas, tomehr mnà koti pasemigi par sewi. Winsch pasemojàs, un Deewus winu paaugstinaja (Luhk. 14 : 11). Sauls sazija to, kà katram grehzneekam wajadseja sazit: „es esmu grehkojis" (21 p.). Tomehr tur nebija pateesa grehku noschehloschana un atgreeschanàs (15 : 24, 30; 2 Mos. 9 : 27; 4 Mos. 22 : 34; Mat. 27 : 4). Naw nekahds spehks grehku atsihschanai, ja zilweks turpina grehkot (Sak. w. 28 : 13). Sauls pats apraksta sawu darbu pareisi: „es esmu aplam darijis un koti nosedsees". To dara ari katrs grehzineeks un katrs, kursch zihnas pret Deewu. Lai gan Sauls atsina sawus kaunos darbus, tomehr winsch tos neatstahja. Dawids turpreti, nemehginaja pats sewi atswabinat, bet gaidija us atswabinaschanu no ta Kunga (D. ds. 34 : 17—18).

Dr. theol. R. A. Torreja:

24. maijà. **2 Sam. 2 : 1—7; 5 : 1—5.**

Dawids, kehninsch pahr Judu un Israeli.

Selta teksts: Tas Kungs ir mans stiprums un manas preekschturamàs brunas; mana sirds palaujas us winu, un man top palihdsets. D. ds. 28 : 7.

Laiks: 1055.—1048. pr. Kr. Weeta: Ebrona.

I. **Dawids swaidits par judu kehninu Ebronà,** (1—4 a). Dawids schinì laikà wisàs leetàs mekleja ta Kunga wadischanu (5 : 19—23; 1 Sam. 23 : 2, 4, 12; 30 : 7—8), un tà issargajàs no kluhdam. Winsch sanehma Deewa wadischanu, tadehk ka to luhdsa (Jek. 1 : 5—7). Winsch palakawàs us to Kungu un nepalahwàs us sawu gudribu (Sak. w. 3 : 5—6). Tanì laikà kaudis Deewu waizaja zaur preestereem (4 Mos. 27 : 21; 2 Mos. 28 : 31; 1 Sam. 23 : 2—4, 9—12). Schinìs deenàs mums ir daudf weeglak sinat ta Kunga prahtu: zaur rakstito Deewa wahrdu un zaur Sw. Gara wadischanu (Ef. 8 : 20; D. ds. 119 105—130; Ap. d. 8 : 29; 16 : 6—17). Toreisejs Urim un Tumims bij tikai ehna us schim labakàm leetam. Deewa prahta sinamdarischana tà Wezà kà ari Jaunà deribà pagehreja paklausischanu (1 Sam. 28 6; Ap. d. 5 : 32). Dawids, redsedams, ka Sauls dara leelu kluhdu, streebams Deewam pa preekschu, pats nespehra ne soli bes ta Kunga. Winsch papreeksch waizaja, waj tam buhs eet us kahdu judu pilsehtu, un pehz pirmàs atbildes saņemschanas waizaja: „us kuru pilsehtu?" Tas tapa suhtits us Ebronu; schìs wahrds nosihme — sadraudsiba. Un Dawids sadraudsibà ar Deewu eesahka sawu uswaras gahjeenu schinì semē. Schì sadraudsiba ari tagad mums dod weenumehr uswaras. Daudsi no mums neuswar grehku un pasauli tikai tadehk, ka mums Ebrona ir swescha. Schinì pilsehtà Dawids wispirms tika swaidits par kehninu judeem (4 p.), un bij wehlak wisa Israela kehninsch. Kas grib eet kehnischkigà dsihwē, tam wajag eet papreeksch us Ebronu (Jahn. 15 : 4—16). Dawids nehma lihds sawas seewas, kuras bij bijuschas dalibneezes ar to, kad tas bij atmests un wajats. Ari teem, kuri buhs lihds ar Kristu atmesti un zeetuschi, ir sagatawota godiba lihds ar Winu (Luhk. 22 : 28—29; 2 Tim. 2 : 12; Rom. 8 : 17—18). Lai gan pehz Deewa nosazijumeem wihrs drihkst ņemt weenu seewu (1 Mos. 2 : 24; Mat. 19 : 4—9), bet Dawidam, kà ari ziteem ta laika kaudim, par scho leetu nebija tik gaischa atsihschana, kà muhsu deenàs. Zilwekus jaapspreesch pehz tàs gaismas, kura teem sawà laikà bija. No sche peeminetà redsam, ka Dawids, sekodams sawai ta laika pahrleezibai, zentàs Deewam kalpot no wisas sirds. Schahdà sinà Dawida aiseeschana us Ebronu ar sawu gimeni war nosihmet Kristus draudsibu ar sawu draudsi (Ew. 5 : 25—32). Itin kà Kristus draudse bij lihds ar Winu nesinata, tà winai jatop lihds ar Winu pagodinatai (Par. 19 : 6—9). Ari tee ziti Dawida pawadoni tagad atradàs wina pastahwigà tuwumà (Jahn. 14 : 3; 1 Tes. 4 : 17). Pehdigi Dawida teesibas us troni teek atsihtas un tas dabù wispirms dalu no tautas. Samuels bija us ta Kunga pawehli jau swaidijis Dawidu par kehninu (1 Sam. 16 : 1—16). Juda wihri tagad no sawas puses apstiprina ta Kunga darbu. Wehlak ari wisi Israels daris to paschu (1 Laik. 11 : 3).

II. **Dawids un Jabesas-Gileadas wihri,** 4b—7. Dawida atsinibas wahrdi Jabesas eedsihwotajeem israhdas politiku saturoschi, tomehr wisas leetas aisrahda us to, ka tee bij weenteesigi domati (1 : 13—16, 17—27; 4 : 5—12). Dawids sawà schkihstà dwehselē pateesi godaja Saulu kà sawu pilnteesigu waldineeku (1 Sam. 24 : 4—8; 26 : 7—11). Nekahda politika newar paskubinat wihru us tik labeem un leeleem darbeem, kà schkihsta sirds. Dawids nowehlē Jabesas eedsihwotajeem wislabako panahkumu, proti ta Kunga swehtibu. Tee bij parahdijuschi laipnibu Saulam, tagad tas Kungs teem parahdis mihlestibu un ustizibu. Ko mehs sehjam, to ari plaujam. Deews isturas pret mums tà, kà mehs pret lihdszilwekeem (Mat. 5 : 7; 6 : 14—15; 7 : 2; 2 Tim. 1 : 16—18). Dawids neapmeerinajàs ar laimes wehlejumeem ween, bet zentàs teem to atmaksat ar labdaribu. Daschu zilweku laipniba isbeidsas tikai laipnos wahrdos. Itin kà schee bij bijuschi stipri un ustizami Saulam, tà Dawids ari sagaida, ka tee buhs pret winu, kur winsch bij swaidits Saula weetà. Kas bijis ustizigs weenam darba dewejam, no ta war sagaidit, ka tas buhs ustizigs ari otram. Ja tee buhtu bijuschi slikti pawalstneeki Saulam, tad ari Dawids us teem nebuhtu warejis palautees.

III. **Dawids swaidits par kehninu Israelim Ebronà,** 5 : 1—5. Pehz septin un puss gadus ilgas gaidischanas pehdigi wisa tauta peenehma Dawidu par no Deewa isredseto kehninu. Teem to buhtu jau sen bijis jadara. Pehz ilgas zihnischanàs pret Deewa gribu un Dawidu tee pehdigi atsihst: mehs esam no taweem kauleem un no tawàm meesam (1 p.), un tu Israeli iswadiji un eewadiji pee uswaram. Wehl wairak tee atsina winu par to, kuram nu buhs Israeka kaudis ganit un buht teem par walditaju. Israels wehl schodeen atmet to ihsto Dawidu, bet laiks nahk, kad tee to pasihs par muhschigo Kehninu (Zak. 12 : 9—10; 13 : 1; Rom. 11 : 25—26). Tee darija deribu ar Dawidu ta Kunga preekschà. Weenigà deriba, kurai wehrtiba, ir ta, kura darita ta Kunga klahtnibà un Winam par godu.

Jautajumi: Kahdas pateesibas par Kristu atrodam schinì lekzijà? Kahdas pateesibas par Deewa draudsi? Ko schì lekzija mahza par luhgschanam? Ko wina mahza par Deewa waldischanu?

Dr. theol. R. A. Torreja:

31. maijà. **2 Sam. 6 : 12—19; D. ds. 24.**

Dawids pahrwed deribas schkirstu us Jerusalemi.

Selta teksts: Es preezajos ar teem, kas us mani saka: Eesim ta Kunga namà. D. ds. 122 : 1.

Laiks: 1045. pr. Kristus. Weeta: Jerusaleme.

I. **Deribas schkirsta pahrweschana us Jerusalemi,** 12—15. Dawids wehlejàs Deewa klahtnibas schkirstu pahrwest pilsehtà, kur bija tautas kustibas zentrs (1—10). Dawids scho darbu nebij isdarijis gluschi pareisi, tadehk ari teem zelà atgadijàs behdigs atgadijums (7 p.). Winam buhtu bijis wajadsigs is pascha Deewa grahmatas ismeklet weidu, kà schkirstu west. Tas Deewa grahmatà bij skaidri aprakstits (4 Mos. 4 : 5—12; 7 : 9). Schì Deewa padoma neeewehroschana eeweda winu un zitus leelàs gruhtibàs (6—10). Deewa wahrda neeewehroschana ari muhsu deenàs daudi labi domajoschus kaudis eewedusi gruhtibàs. Schkirsts bij nosihme par ta Kunga swehtu un godibas pilnu klahtnibu. Mums jamahza kaudis isturetees zeenigi ta Kunga klahtnibà. Schkirsts bij ari preekschsihme us Kristu. Kristus, Imanuels, t. i. Deews ar mums. Deewa schkirstà Deewa bauslìba tapa tureta; un Deewa likumi wispilnigakà mehrà atrodas eeksch Kristus. Pahri Deewa bauslibai atradàs asinim apslazinatais wahks, no kura Deews sastapàs ar

Saweem ťaudim (2 Mos. 25 : 18—22); eeksch Kristus mums ir asinim slazitais schehlastibas krehsls, kur Deews sastopas ar mums un ustura draudsibu. Dawids eesahkumâ nebija domajis nepareisi isturetees pret deribas schkirstu; bet wina leelâ kļuhda bij eeksch tam, ka tas, us swehtkeem leeliski gatawodamees, bij aismirsis tâ rihkotees, kâ tas Kungs to bij nosazijis (1 Laik. 15 : 13). Schkirsts nebij tapis west no Lewitu behrneem us kameescheem (1 Laik : 15). Daudsreis top sazits, ka tas neko nenosihmè, ko zilweks tiz, ja tas tik to dara weenteesigi. Dawids wisu darija weenteesigi, bet ari nesaskanigi ar Deewa wahrdu; tadehļ schahdas darbibas isnahkums preeksch Dawida un Usas bij pawisam zitads nekâ Dawids to sagaidija. Dawids pelna smahdeschanu par sawu nesinaschanu; winam bij spehja un lihdsekļi sinat: proti, Deewa wahrds. Ja zilweki schodeen nesin Deewa wahrdu un tadehļ zeesch, ta ir winu paschu waina. Tee par to newar smahdet Deewu, lai gan tee to wehletos. Deribas schkirsts bij atradees Kiriatjearimâ 20 gadus (1 Sam. 7 ;1—2). Zilweki allasch nahk nepatikschanâs, kad tee mehgina pahrlabot Deewa zeļu. Dawids jau reis bij mahzijees, zik nepareiss schahds pahrlabojums (1 Sam. 5—6). Jaunakâ laikâ raduschâs jaunas metodes deewkalposchanâ, kâ pahrlabojumi pee Jaunâs Deribas draudses weenkahrschibas; schee pahrlabojumi pa leelakai daļai nahk no paganeem. Deribas schkirsta klahtniba sodija Usu, bet swehtija Obed-Edoma namu (12 p.). Nekas zits tâ newareja swehtit kahdu namu, kâ Deewa klahtniba, ja pret to isturas pareisi. Schkirsts wina namâ bij preekschsihme us Kristu muhsu namos. Tas nesa swehtibu neween Obed-Edomam, bet ari ziteem tai namâ; to paschu dara ari Kristus (Ap. d. 16 : 31). Obed-Edoms bij tikai pagans, Gateetis (11 p.; 15 :19), bet winsch usnehma ta Kunga schkirstu sawâ namâ ar preeku un Deews winu swehtija. Par scho swehtibu itin drihs tapa sinams un ari Dawids ilgojas Deewa schkirstu pahrwest Dawida pilsehtâ ar preeku (12 p.). Dawida preeks schini gadijumâ bij ļoti leels, jo winsch deja (lehkaja) ta Kunga preekschâ ar wisu spehku (14 p.). Dawids netop apwainots par schahdu dejoschanu preeksch ta Kunga; bet gluschi zitadi tas ir ar dejoschanu muhsu deenâs preeksch welna.

II. **Ta Godibas Kehnina un Kunga Jesus atnahkschana,** D. ds. 24:1—10. Schi dseesma ir drukata kâ daļa no schis lekzijas, tadehļ ka daschi peenem, ka schi dseesma ir sarakstita schini schkirsta atpakaļweschanas gadijumâ. Naw sinams, waj tas tâ bija (1 Laik. 16 : 7—36). Tomehr schi ir krahschna dseesma, pilna pateesibas. 22., 23. un 24. dseesmai ir radneeziba un winas ir logiskâ kahrtâ. 22. dseesmâ Kristus top mums preekschâ stahdits kâ muhsu zeesdamais Pestitajs, daridams salihdsinaschanu pee krusta. 23. dseesmâ mums ir Kristus kâ augschamzehlees. Pestitajs, sawas awis ganidams un ar tàm staigadams; 24. dseesmâ mums ir Kristus kâ atpakaļnahkdams Kehninsch, kur wisa seme Winam peeder (1 p.). Wezâs Deribas Jehowa naw, kâ daschi jaunlaiku isskaidrotaji wehlas domat, tikai Israeļa tautas Deews. 3. un 4. pantinâ lasam nosazijumus, sem kahdeem waram buht draudsibâ ar Deewu — „nenoseedsigas rokas, schkihsta sirds un pateesibas runaschana" (1 Jahn. 1 :6—7). 8. pantâ mums top sazits, ka tas Kungs ir godibas Kehninsch, pahr kuru 1. Kor. 2 :8 mums top sazits, ka Jesus, tas krustâ sistais ir tas godibas Kehninsch. Tâ Jesus Jaunâ Deribâ eenem to paschu stahwokli, ko tas Kungs Wezâ Deribâ. Schini dseesmâ apdseedatais godibas Kehninsch ir „stiprs un warens". Winsch buhs warens „karâ", kad Winsch atnahks (Par. 19 : 19—21). Wahrti un muhschigas durwis tanî deenâ buhs atwehrti tam godibas Kehninam, lai Winsch eeeet. Bet tagad Winsch ir gataws eeeet pa katram durwim, kuras winam atwehrtas (Par. 3 : 20).

Jautajumi: **Kahdu kļuhdu Dawids isdarija, wesdams ta Kunga schkirstu us Jerusalemi? Kahds bij schâs kļuhdas isnahkums? Kahdu mahzibu waram nemt no schi behdigâ peedsihwojuma? Ko schi lekzija mahza par preeku? Ko wina mahza par to Kungu Jesu?**

Dr. theol. R. A. Torreja:

7. junijâ. **2. Sam. 11 : 22—12 : 1—7.**

Natans norahj Dawidu.

Selta teksts: Radi eeksch manis, ak Deews, schkihstu sirdi. Daw. ds. 51 : 12.

Laiks: 1035. pr. Kr. Weeta: Jerusaleme.

1. **Leeta, ko Dawids darija, tam Kungam nepatika,** 22 - 27 p. Dawida grehks peeskaitams pee wiswairak atbaidoscheem un breesmigakeem Bibelê, waj pat wisâ wehsturê. Schis grehks

Dawids sakem wehsti par Absoloma nokauschanu.
2 Sam. 18 : 32—33.

ir weens no reebigakeem un neatwainojameem. Winsch tapa laulibas pahrkahpejs un slepkawa. Tomehr Dawida apgrehkoschanâs stahsts un wina isnahkums dod dauds pamahzibas, ka no grehkeem wajag sargatees. Pirmâ mahziba ir, ka pat wihrs, kas dsihwojis Deewam tuwu un ar To draudsibâ, war isdarit rupju noseegumu, ja tas nowersch skateenu no Deewa un sawa peenahkuma un sahk spehletees ar grehku (11 : 1—2; 1 Kor. 10 : 11—12). Lekzija dod ari mums otru mahzibu, proti, ka ari leelakam grehzneekam un atkritejam top peedots, ja tas noschehlo grehku un atgreeschas. Dawids, neluhkojotees us to, ka tas bij slepkawa un sawas rokas aptraipijis ar sawa ustizamâ drauga asinim, tomehr atrada peedoschanu (Dw. ds. 32 un 51 ds.). Treschâ mahziba ir, ka zilweka grehki, lai gan peedoti, sinamâ mehrâ tomehr ari turp-

makâ dſihwê atſtahj pehdas un nes ſinamu tumſibu pahr winu paſchu un wina behrneew: wina paſcha meita tapa peewilta (13:1—20); wina wezakais dehls ſekoja tehwa pehdâs netiklâ dſihwê un par to tapa nokauts (13:28—29). Zits wina dehls ſazehla dumpi pret ſawu tehwu un nehina ſawa tehwa ſeewas, pehz tam nomira breeſmigâ nahwê un atſtahja Dawidu ar ſalauſtu ſirdi (13—18 nod.). Akitowels, ſakaitinats par ſawas radneezes, Urija ſeewas, peewilſchanu, peedalijàs dumpî pret Dawidu un tam ſagatawoja leelas behdas (11:3; 23:34; 15:21; D. dſ. 55:12—14). Kad wehſtneſis atneſa Dawidam ſinu: „Urija, tas Eteetis, aridſan nomiris," tad Dawidam buhtu wajadſejis kaunetees un dſiki noſkumt, bet tas jau bij tik dſiki apzeetinats un apſtulbots zaur ſawu grehku, ka tas wareja Joabam likt ſazit: „Lai tew ſirds neehdas ſchis leetas dehł," un leekuligi peemetinat: „Sobins rij te ſcho, te zitu". Tomehr tas ſinaja, ka wina kreetnais un uſtizamais kareiwis bij kritis uſ wina pawehli un itin kà zaur wina paſcha ſobinu (12:9). Zaur ſcho leekulibu tas neween newareja peemahnit, bet ſewi paſchu nodewàs Joaba rokâs, no kura tas nu paſtahwigi baidijàs un kurſch tapa winam par lahſtu. Batſebas ſehroſchanàs dehł ſawa wihra (11:26) bij tikai ahriga un leekuliga. Wina wiſadâ ſinâ bij preeziga paſaudet wirsneeku, lai dabutu kehninu. Wina ari uſ preekſchu parahdas ſliktâ gaiſmâ (11:3—4; Kehn. 2:19—22). Wina druſku tik mantoja zaur ſawu nekaunigu uſſtahſchanos (1 Kehn. 1:15—16). Dawidam bija daudſ ſeewas, kad tas to nehma pee ſewis un tà winai nebija ſewiſchks goda ſtahwoklis ſchinî pulkâ. Labak weenam kreetnam ſaldatam buht par godigu dſihwes beedreni, nekà buht weenai no daudſàm laulibas pahrkahpeja ſeewam. Zaur Batſebas apnemſchanu Dawids ſawu grehku nepamaſinaja, bet to wehl pawairoja (12:9). Winas pirmdſimtais dehls iſ ſchis laulibas nomira, jo ſchi leeta, ko Dawids darija, tam Kungam nepatika (27 p.). Deews weenumehr bahrgi ſodijis mauzineekus un laulibas pahrkahpejus (Ebr. 13:4). Bibele nemehgina Dawida grehku apſegt waj nolihdſinat.

II. **„Tu eſi tas wihrs!"** (12:1—7). Tas Kungs ſuhtija Natanu pee Dawida. Lai gan Natans nahza Dawidu pahrmahzit un noraht, tomehr ta bija Deewa ſchelaſtibas parahdiſchana Dawidam, lai to weſtu pee atgreeſchanàs (13 p.). Schi pehdejà paſkubinaja Dawidu ſarakſtit dſeeſmu, kura ir bijuſe par ſwehtibu uſ peſtiſchanu daudſ tuhkſtoſchu ł audim (Dw. dſ. 51). Ta ir leela Deewa mihleſtibas atklahſchanàs, ka winſch ſuhta wehſtneſi, lai muhs pahrleezinatu par grehku, lai gan tas mums daudſreiſ naw patihkami. Natans buhtu warejis mehginat iſwairitees no ſchahdas bahrgas wehſts paſinoſchanas kehninam, tomehr tas gahja pee wina. Eeſahkdams ar kahdu lihdſibu, Natans parahdija leelu gudribu, un mums mahza gudribas wajadſibu pee pahrmahziſchanas. Otrâ pantinâ aprakſtitas Deewa leelàs labdariſchanas preekſch Dawida un Dawida nepateiziba pret Deewu. Nabaga wihram bij tik weens weenigs jehrinſch, ko winſch bij pirzis un uſaudſinajis, un kas guleja wina klehpî (5. Moſ. 13:6; Mik. 7:5); ſchis ir brihniſchki ſkaidrs ſalihdſinajums ſtarp Uriju ar wina weenu ſeewu un Dawidu ar wina daudſ ſeewam. Bilde par bagato wihru, kurſch ſaudſè ſawas daudſ awis un nem nabaga wihra jehru, ir pateeſi breeſmiga, bet ta pilnigi aprakſta Dawida iſtureſchanas ſchinî leetâ. Naw brihnums, ka Dawids: „duſmâs eededſàs pret to wihru waren łoti", bet, tà neſinadams, tas zaur to bij pats ſewi paſudinajis (Rom. 2:1). Mehs daritu labi, ja redſedami zitu grehkus, duſmotos par ſaweem grehkeem, kuri ir pirmajeem lihdſigi. „Tas wihrs, kas to darijis, pelnijis nahwi, tà Dawids iſſauzàs. Tà Dawids bij paſludinajis ſew nahwes ſpreedumu. Ziti tſchetri jehri nebuhtu warejuſchi eenemt ſchi mihłotà jehra weetu, un Dawids newareja iſlabot to łaunumu, ko tas Urijam bij darijis. Zik greeſigeem wajadſeja buht Natana wahrdeem Dawida ſirdî: „Tu eſi tas wihrs". Schos breeſmigu lahſtu ſaturoſchus wahrdus tas Kungs ir daudſreiſ uſ mums ſazijis. Mums labak buhtu uſ teem jaklauſas un tos jaeewehro, kamehr ir laiks.

Jautajumi: Kahdas mahzibas waram nemt no Dawida apgrehkoſchanàs? Ko ſchi lekzija mahza par grehka peedoſchanu? Ko wina mahza par Deewu? Kà ſchinî lekzijâ Deews parahda ſawu reebjumu pret grehku? Kà ſchinî lekzijâ parahdas Deewa ſchehlaſtiba?

Apſkats.

Paſaules karſch.

Kreewu-wahzu-auſtreeſchu karſch. Aprił a widû wahzeeſchi eeſahka jaunu uſbrukuma gahjeenu uſ Kaunas gubernu, Lejas- un Widus-Kurſemi. Pehz „Rig. Aw." uſbrukums notika plaſchâ frontê. Tas noprotams no tam, ka ofizialajâ ſinojumâ mineta wahzu eeſchana zaur Roſijeneem (aprinka pilſehta Kaunas gubernâ), un ka wahzi gahjuſchi no Tilſites un Taurogu wirſeenâ uſ Schauleem. Tà tad wini reiſâ uſſahkuſchi doſchanos uſ preekſchu ir no Jurburgas, ir no Taurogeem; beſ tam no priwateem awoteem ſinams, ka wahzi nonahkuſchi ari pee Maſehdas meeſta, kurſch atrodas netahlu no Kurſemes robeſcham, Skodas apwidû, tà tad Leepajas wirſeenâ. Ari Radſiwiliſchku apwidû eeraduſchees wahzu preekſchpulki. Un no agrakàm telegramam ſinams, ka wahzi atrodas ari Palangâ. Bet no Radſiwiliſchkeem lihdſ Palangai ir taiſnâ linijâ apmehram 100 werſtis. Tà tad wahzu uſbrukſchanas gahjeens winu galejâ kreiſajâ ſpahrnâ noteek wiſmaſ 100 werſtis platâ frontê. Bet ja wahzi pa Jelgawas-Taurogu ſchoſeju, kuru tee jau iſleetojuſchi lihdſ Schauleem, turpina ſawu gahjeenu tahlak zaur Jahniſchki un uſ Jelgawu, tad uſbrukſchanas fronte iſnahk, protams, wehl daudſ plataka. Tad wehl weena winu nodała no Jurburgas-Roſijenu frontes eſot greeſuſès pret Kaunu, lai nodroſchinatu ſaweem uſ Kurſemes puſi marſchejoſcheem pulkeem muguru, tà ka lai teem no Kaunas nedraudetu kahdi pahrſteigumi. Schis jaunais wahzu uſbrukſchanas gahjeens pehz eewehrojamako Kreewu awiſchu („Retſch," „Now. Wremja") domam neeſot uſſkatams par leelas, nopeetnas kaujas ſahkumu, kurai buhtu jaſteepjas no Baltijas juhras lihdſ Rumanijas robeſcham. Wahzu intereſê, protams, ir — turet muhſu kara pulkus pehz eeſpehjas jo tahlu no Pruhſijas robeſcham, kà ari kreetni iſlaupit un iſpoſtit turigàs un no kara poſta paſargatàs Kaunas un Kurſemes gubernas.

Polijas frontê wahzeeſchi eſot paturejuſchi łoti maſ ſpehka, leelu dału no tureenes ſaweem ſpehkeem aiſweſdami uſ Karpateem, kur wahzu kara pulku ween tagad eſot 12 korpuſi, kas buhtu ap 700,000 wihru. Polijâ wahzi eſot tik ſtipri apzeetinajuſchees, ka te wineem daudſ kara ſpehka neeſot wajadſigs: apzeetinajumi eſot tik ſtipri, ka wahzi tanîs warot droſchi turetees ari pret wairakkahrteju pahrſpehku.

20. aprilî Pta ſino, ka Rigâ atweſti 6 wahzu leelgabali, 8 loſchmeteji, kà ari partija wahzu guhſteknu: daſchi eewainoti. — „Rig. S." no 21. aprił a ſino, ka Jelgawâ wahzeeſchi naw eebrukuſchi, nedſ ari tilti tur ſaſpridſinati. Teeſa, daudſi dſihwokli pilſehtâ tukſchi. Kanonadi (ſchauſchanu), ko Jelgawâ wareja dſirdet ſwehtdeen, 19. aprilî, pirmdeen apkluſuſe. Pehz wiſàm ſihmem ſpreeſchot, wahzeeſchi Kurſemê wairs ne ſoli tahłak netiks. Pirmdeenas wakarâ jau daſchi winu preekſchpulki bij atſiſti

atpakal." — Kahdas 2 wahzu semuhdenslaiwas eenahkuschas Rigas lihzi.

Karpatos jau marta sahkumâ notika leelas kaujas, kuras lihds aprila beigam wehl nebij mitejuschâs. Karpatu kalni tika usskatiti par neeenemameem; tadehl ari ais Karpateem, Ungarijas lihdsenumâ, nebij apzeetinajumu. Bet muhsu kara spehks ar apbrihnojamu waronibu eenehma wairakus Karpatu eewehrojamos apzeetinajumus. Tad austreeschi sche sapulzinaja leelus kara spehkus; starp zitu sche palika ari tee pulki, kuri, kà sinoja, bija nolemti suhtit us Serbiju. No 6.—30. martam muhsu kara spehks sche bij sanehmis 70,000 guhsteknus, 30 leelgabalus un 200 loschmetejus. Beidsot ari wahzeeschi sche suhtija austreescheem leelus palihgpulkus. Kaut gan inuhsejee wehl naw eegahjuschi Ungarijas lihdsenumâ, tomehr eenaidneeks winus ari naw paspehjis issist no eenemtàm posizijam.

Frantschu-anglu-belgeeschu-karsch. Jau peekto mehnesi reetumu kara laukâ turpinas gausà posiziju zihna, kura beeschi ween iswehrschas pat ihstâ minu karâ. Pretineeki eet us preekschu tikai pa semes apakschu un mehgina usspridsinat pretineeka eerakumus, gluschi tàpat, kà tas noteek pee aplenkta zeetokschna. Tikai pareti noteek leelakas weeteja rakstura zihnas, kuru panahkumi tomehr newareja grosit wispahrejo stahwokli. Janwarî wahzeescheem isdewas atsweest frantschus atpakal Enas labajâ krastâ — Suasonas apgabalâ. No sawas puses frantschi gahja us preekschu Elsasâ un sasneedsa sinamus panahkumus. Ja nu jautajam, kapehz schee sabeedroto usbrukumi lihds schim naw attihstijuschees plaschakâs operazijâs, tad jaatbild, ka sabeedrotee nebija wehl nobeiguschi sawu gatawoschanos. Wini krahja nepeezeeschamos kara materialus, kuru teem agrak nebija wisai dauds, organiseja un mahzija jaunas armijas, nostiprinaja sawas posizijas. Turklaht seemas laikâ nekahdas leelakas operazijas nebija eespehjamas laika apstahklu dehl. Jau kara nowilzinaschana nosihmè smagu wahzu pametumu. — Anglu armijâ tagad 36 diwisijas, tà tad apm. 700,000 wihru. Ar kara materialu pagatawoschanu nodarbojas 3000 firmas. Frantscheem kaujas linijâ schimbrihscham atrodas 1½ miljona wihru un bes tam reserwâ 1¼ miljona. Aprila widû wahzi eesahka niknas zihnas sabeedroto kreisajâ spahrnâ. Wahzeescheem atkal isdewâs eeguht daschus panahkumus, tomehr leelas nosihmes teem naw. Schis wahzu ussahktais usbrukschanas gahjeens Jpras apwidû un kanala linijâ tiklab pehz kaujâ raiditâ kara pulku daudsuma, kà ari sawa niknuma, usskatams kà weens no leelakeem un sihwakeem, lai pahrrautu sabeedroto fronti Jseras linijâ. Kaut gan nikna kauja Reetrumâ-Flandrijâ turpinas un wahzi lihds aprila widum nebija atsweesti atpakal sawâs agrakâs posizijâs, tomehr sabeedrotee jau paguwuschi islihdsinat sawas frontes liniju un sekmes noteikti sweras winu pusê.

Kreewu-frantschu-anglu-turku karsch. **Kaukasijas** frontê. Neskatotees us to, ka Peejuhras apgabalâ jau ilgaku laiku nemitigi lihst leetus, tomehr katru deenu noteek niknas kaujas sadursmes. 3. un 4. aprilî eenaidneeks wairakkahrt mehginaja attihstit niknu uguni, kà „Now. Wr." sino, bet muhsu pretuguns winu katrreis peespeeda apklust. Turki tahdâs sadursmês aisween zeesch eewehrojamus saudejumus. Turku teritorijas eedsihwotaji esot loti pateizigi muhsu kara spehkam, ka tas eenemtajos apgabalos nodibinajis preekschsihmigu kahrtibu. Petr. tel. ag. no Sewastopoles sino: Muhsu minu laiwu nodala, braukadama gar Anatolijas krasteem, 5. un 6. aprilî nogremdeja desmit kugus, kas bij lahdeti ar kara peederumeem. Tuwojotees Archawai, minu laiwa apschaudija turku posizijas un sazehla apjukumu un paniku turku kara spehkâ.

Bossora bombardeschana. 12 aprilî Melnâs juhras flote, ap pulksten 6 rihtâ, peebraukuse pee Bossora. Kreewu kara kugi pulksten 8 atklahja is smagajeem leelgabaleem uguni pret forteem un baterijam, kur sekmigi tika apschauditi. Weenâ no forteem notika leeli sprahdseeni. Bossorâ stahwoschce turku kara kugi tika apschauditi un dewâs projam. Winu brunu kugis „Turgut" bes kahda panahkuma schahwa us muhsu kugeem. Winu isbraukuschâs torpedu laiwas muhsu kugu uguns drihs aisdsina atpakal. Muhsu uhdens lidmaschinas, kuras isdarija isluhkoschanu no gaisa, sinoja, ka muhsu eskadra smalki mehrkejuse. Turku baterijas welti mehginaja apschaudit muhsu lidotajus. — No Konstantinopoles sino, 14. aprilî kreewu flote, bombardedama Kawasa fortus, sazehluse leelu ustraukumu Konstantinopolê, lihds kureenei leelgabalu schahweenu duhkona bijuse pilnigi skaidri sadsirdama. Turku eedsihwotaji atradàs wisai nerwosâ stahwoklî; kristigee israhdija pilnigu meeribu. Kawasa forti ar bombardeschanu leelâ mehrâ ispostiti. Weens no jaunakeem forteem pilnigi sagrauts. Diwi turku transporta kugi un weena leelgabalu laiwa nogremdeti. -- Turku kara flote, kura ari isbrauza, gribedama palihdset aisstahwet Kawasa apzeetinajumus, atgreesàs atpakal juhras eelas eekschejâ dalâ, eewehrojot draudoschâs breesmas no kreewu flotes puses. — Kreiseris „Geben" palika sawâ weetâ gulam un nemas newareja isbraukt, jo pee wina teek isdariti jauni lahpischanas darbi.

Dardanelu bombardeschana. Anglu admiralitate sinoja, ka apweenoto armija iszehluses Galipoles pussalâ malâ. Kara darbu atjaunoschanu pret Dardaneleem flote un sausemes spehks ussahkuschi 12. aprilî. Kara spehka iszelschana malâ notika wairak weetâs sem eskadras apsardsibas. Eenaidneeka pretoschanàs wisai stipra. Wina usmetumi aptihti ar dselonu drahtim; tomehr apweenoto darbiba bija sekmiga. Lihds wehlam wakaram bij jau eewehrojami spehki iszelti malâ. Kara spehka zelschana malâ un wina wirsischanàs pa sausemi us preekschu turpinas. — Anglu-frantschu kara spehks lihds 16. aprilim bij eenehmuschi jau apm. pusi no Galipoles pussalas. Pilnigi dabigi, ka sabeedroto flotes un sausemes saudejumi ir smagi, jo armiju iszelot, wajadseja pahrwaret wisus jaunlaiku kara aissargaschanas panehmeenus, drahschu aisschogojumus sem uhdens un us sausemes u. t. t. Sabeedroto armija ir 100,000 wihru leela ar loti dauds leelgabaleem. Jauna kara spehku peenahkschana turpinas.

Wahzeeschu eebrukums Kaunas gubernâ. Daschas pilsehtinas un zeemati stipri zeetuschi no pehdejà wahzu usbrukuma. Pehz „R. Slowo" sinam nodedsinatas Dokturas, Grischka un Traidu sahdschas. Jurburgas pilsehtina, no kuras wahzeeschi nupat aisgahjuschi, ir nopostita lihds pamatam. Eedsihwotaji wisi aisbehguschi.

Taurogâ palikuschas weselas tikai daschas mahjas. Eedsihwotaji wisi palikuschi par „behgleem" un aisgahjuschi us ziteem apwideem.

Wahzijas peedahwajumi. Nujorkâ, 8. aprilî. Bijuschais Wahzijas koloniju ministrs Dernburgs nodrukâ laikrakstâ „New York Press" atklahtu wehstuli, kurâ isteikti Wahzijas preekschlikumi meera sarunu gadijumâ.

1) Wahzija atstahj Belgiju un atlihdsina dalu no winas saudejumeem. 2) Wahzija patur teesibu preeksch brihwas satiksmes zaur Belgiju un winas ostam. 3) Wisas juhras jaatsihst par brihwam un neitralam us wiseem laikeem. 4) Juhras kabeli paleek par starptautisku ihpaschumu. 5) Wahzija atdod Franzijai dalu Lotringas. 6) Starp Wahziju un Kreewiju paleek agrakas robeschas. 7) Turzija jaatsihst par wahzu eespaida sferu.

Dernburgs nenoleeds, ka scheem peedahwajumeem ofizioss raksturs.

Daschadas sinas.

Eeksch seme.

Degwihna un alus pahrdoschanas aisleegums, ka „Rig. Aw." sino, teek usturets spehkā pa wisu kara laiku. Weenigi atteezibā us weegleem wihneem, un sewischki Kreewijas wihneem, aisleegums netiks usturets.

Naftas bagatiba. No Jekaterinodaras wehsta, ka Maikopas naftas rajonā is 318 pehdu leela dsikuma pastahwigi ispluhst milsiga naftas struhkla, kas eesahkot dewa 800,000 lihds 1,200,000 pudu naftas deenā. Struhklas apkahrtnē leels laukums apklahts ar naftu; pa dalai nafta eepluhdusi Ptachas upē, pa dalai sadegusi. Tagad naftas upi eerobescho un eekahrto labaku naftas awota ispumpeschanu.

1,300,000 rublu leela akzijes sods peespreests muischas ihpaschneekam fon zur Mühlens (Wilandes aprinki) par to, ka winsch sawā spirta dedsinatawā nowadijis dalu spirta pa sewischku rori, lai iswairitos no nodokleem.

Saturs Nr. 5

Redaktors: H. Redins. Isdewejs: W. Fetlers.

Sludinajumi.

Дозволено цензурою Рига, 28-го апрѣля 1915 г. — Drukajis P. Gailis Rigā, Jahna eelā Nr. 8. (eepretim Jahna basnizai).